REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Marcelyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numér de Duminecă 8)

„GAZETA“ iese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etegiu I.: Pe un an 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 40.—Anul LXIII. **Brașov, Duminecă 20 Februarie (4 Martie).** **1900.**

Cei ce sciu sĕ móră vor trăi.

Ceeace se petrece pe câmpul de bătaiă din Africa de sud și se petrece sub ochii lumii întregĭ aruncă o lumină fórte posomorîtă asupra stărilor ce domnesc astăḑĭ în raporturile dintre state și popóre și mai vîrtos asupra valorii adevĕrate a principiilor de drept, libertate și umanitate, ce se ḑice, că ar sta sub scutul culturei și al civilisațiunei universale.

Mulțĭ ómenĭ dintre cei mai învĕțațĭ credeau și asigurau în vorbirile și scrierile lor nu de mult, în ajunul conferenței de pace conchemată de puternicul Țar al Rusiei, că a încetat acel timp, când cei micĭ și slabĭ erau condamnațĭ a fi înghițițĭ de cei marĭ și a fi nimiciți de cei mai tarĭ, fără considerare pe a cui parte este dreptul. Ei ne înfățișau icóna apropiată a unui nou timp al păcii și al toleranței creștinescĭ, când rĕsbóiele vor înceta și tóte certele dintre popóre se vor aplana pe cale pacinică prin arbitrii și cu concursul tuturor, pe calea dreptății și a echității.

Frumóse dorințe și ideale! Dér e fórte trist, că un semn vĕdit și convingĕtor nu se arată, că am fi măcar aprópe de împlinirea lor. Sunt și rĕmân visurĭ, carĭ te strămută într'un moment în altă lume mai bună; când te deștepți însĕ înaintea faptelor, ce se petrec în adevĕr, veḑĭ, că nimic nu e mai greu, decât a schimba firea răpitóre a ómenilor, pofta de cucerire a popórelor, care rĕmâne aceeașĭ și la cei ce trec de culțĭ și civilisațĭ, numai că acești a o sciu ascunde mai bine sub diferite preteste măestrite.

Orĭ dóră nu este așa în rĕsboiul de cucerire, ce-l pórtă puternicul imperiu britanic în contra micului popor al Burilor? Aicĭ vedem pe acest popor mic apĕrându-și libertatea, independența și esistența lui amenințată și atacată pe nedrept, îl vedem gata a muri pentru țéra lui, pe care a întemeiat'o și a civilisat'o printr'o muncă seculară. Tótă Europa și tótă lumea cultă din celelalte continente simpatiséză aḑĭ cu causa acestui popor brav și vitéz. De altă parte vedem împĕrăția cea mare, dedată a cuceri și a stăpâni peste mărĭ vaste teritorii cu poporațiune de milióne, o vedem rĕvnind la posesiunea orĭ-cărei țĕrĭ, la care póte ajunge pe corăbiile ei și din care speréză a trage folóse.

Stăpânirea englesă susține, că a trebuit sĕ rĕsboiéscă pe Burĭ, ca sĕ apere drepturile strĕinilor din Transvaal și Oranje, pe care i-a dus acolo fómea aurului și a diamantelor. Guvernul din Transvaal era gata a face tóte concesiunile posibile. Atuncĭ Englesii au cerut, ca Burii sĕ 'și închine lor independența. N'a fost acésta numai o apucătură a celui ce voesce sĕ te nimicéscă și sĕ ți răpéscă avutul?

Dér Anglia e puternică și bogată. Ea a trimis în Africa tótă oștirea, ce a putut'o mobilisa, tóte tunurile, de care a putut dispune, și étă că acésta armată de trei orĭ mai mare, decât aceea a Burilor, a trebuit sĕ îndure timp de cincĭ lunĭ cele mai marĭ pierderĭ și înfrângerĭ, pentru-ca lumea sĕ vadă în acésta bătaia lui Dumnedeu, care ajunge în cele din urmă și pe cei îmbuibațĭ și îngâmfațĭ în puterea lor.

Tóte foile din lume admirau vitejia Burilor și recunosceau, că au fost pe nedrept atacațĭ. Acești Burĭ, cu tot eroismul lor însĕ n'au putut în fața mult mai numĕrósei oștirĭ englese sĕ se mai țină pe teritoriul ocupat dela Englesĭ. Generalul Cronje, neasĕmĕnatul vitéz, care cu patru mii de ómenĭ a înfruntat timp de douĕ-spre-ḑece ḑile năvala grózniică a patru-ḑecĭ de mii de Englesĭ, a fost silit sĕ capituleze. Burii din Natal au trebuit sĕ se retragă, lăsând, după eroice lupte duse cu cel mai mare succes, Ladysmith-ul în mânile Englesilor.

Capitularea lui Cronje și liberarea Ladysmith-ului au produs bucuriă nespusă în Londra și în tótă Englitera, și au ridicat érăși de-asupra pe cei carĭ au pus la cale rĕsboiul acesta de cucerire nedrept și neuman.

Capetele încoronate au adresat felicitărĭ reginei Victoria și, în mijlocul strigătelor englese, că nu se vor liniști păuă-ce nu vor subjuga republicele sud-africane, nu se aude din nicĭ o parte nicĭ o voce puternică a vre-unei marĭ puterĭ în favorul micului popor strîmtorat, în apĕrarea dreptății și a umanității și pentru încheierea păcii.

Étă așa se învîrtesce róta sorții. Cei mai marĭ și mai tarĭ găsesc totdéuna mai mult sprijin, decât cei mai micĭ și mai slabĭ. Suntem departe încă de-a vedé sărind pe toțĭ pentru apĕrarea celui pe nedrept atacat. Dér totuși n'a fost și nu va fi zadarnic sângele, ce l'au vĕrsat și-l varsă Burii pentru libertatea și independența lor.

Guvernele pot sĕ-și aibă politica lor, considerațiunile lor de tot felul. Dér în sînul popórelor prinde tot mai mult rădecină convingerea, că este o rușine pentru omenime a mai suferi, ca 'n fața ei sĕ se petrécă rĕsbóie atât de nedrepte ca cel din Africa de sud.

Altă-dată nicĭ nu se mai ținea sémă de un popor mic ca Burii. Astăḑi hărnicia și vitejia acestui popor este recunoscută de tótă lumea. Acésta în nicĭ un cas nu póte, decât sĕ folosésca causei Burilor. Orĭ cum li-ar fi sórtea în acest rĕsboiŭ, Burii vor trăi, căcĭ au sciut sĕ dovedéscă lumii, că sciu sĕ móră pentru dreptul lor.

Revista politică.

Înăuntru nu s'au petrecut sĕptĕmâna acésta lucrurĭ mai însemnate. După desbaterile lungĭ și înfocate în **dietă** asupra *cestiunei naționalităților* a urmat o pausă de câte-va ḑile. Dieta și-a reluat firul discusiunilor alaltăerĭ continuând și sfîrșind desbaterea asupra budgetului ministeriului de interne.

Cu ocasiunea acésta s'a vorbit mult despre **poliția de stat**. Ministrul președinte Szell rĕspunḑênd vorbitorilor din oposiție, carĭ au ridicat cestiunea introducerii poliției de stat, a făcut nisce declarațiunĭ importante. Intre altele el a ḑis, că recunósce necesitatea de *a se introduce poliția de stat în orașele din provincią*, ca „sĕ se garanteze și mai bine legea, statul de drept și ordinea de drept“.

*

Mult mai agitată a fost sĕptĕmâna acésta dincolo în **Austria**. Situațiunea în imperiul austriac s'a agravat așa de tare în ḑilele din urmă, încât Majestatea Sa, după ce i-s'a raportat de cătră miniștri Goluchowski și Koerber asupra stării, lucrurilor, a plecat Miercurĭ din Budapesta la Viena. Étă ce s'a întêmplat:

Deja în a doua ședință a camerei austriace s'au petrecŭ scene, carĭ au pus pe serióse grijĭ cercurile diriguitóre austriace. În ședința acésta nu numai Cehii au făcut mare sgomot cu obstrucțiunea lor, ce se baséză pe motive naționale și de drept public, dér și Germanii radicalĭ și socialiștii au dat sĕ înțelégă guvernului, că va avé-o de furcă cu ei. Socialiștii austriacĭ sunt adênc mâhniți din causa nouei legĭ electorale, ce s'a votat în dieta Austriei-de-jos și care este păgubitóre pentru ei. Scenele furtunóse din cameră s'au transplantat apoi pe stradele Vienei. Duminecă a fost adecă în capitala austriacă o mare întrunire, după care mii de ómenĭ s'au adunat pe strade și au aranjat marĭ demonstrațiunĭ. Lunĭ s'a petrecut ceva și mai mult. Mii de muncitorĭ au mers în masse marĭ înaintea „Reichsrath“-ului, ca sĕ demonstreze atât pentru legea electorală, cât și pentru procederea guvernului în afacerea grevei dela minele de cărbunĭ. Demonstranții luaseră o atitudine fórte amenințătóre și a trebuit sĕ întrevină o mare forță de polițiștĭ, pentru a împiedeca mulțimea dela turburărĭ. Muncitorii voiau adecă sĕ străbată în cameră și sĕ ocupe galeriile.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Amurg de primăvară.

La biserica din vale
Cântă trist un clopot sfânt,
Glasul lui e numai jale,
Jalea lui se perde'n vênt....
Numai jalea bietei fete
O desmérdă pe 'ndelete
Și-o omóră pe pământ.

— „Mamă, dă-mĭ un strop de apă
Că mĕ arde doru'n piept
De-astăḑĭ fata nu'ți mai scapă
Simt că numai pot s'aștept...“
— „Las, măicuță, c'o sĕ vină,
Vremea-i bună și senină
El e bun și e înțelept.“

Iĭ eram atât de dragă....
Și de-un an s'a dus din sat;
Anu-a fost o viață 'ntrégă
Și de-un an l'am așteptat.
Mamă, ce-i de nu mai vine?
Blestemate țerĭ streine!
Orĭ e mort.... orĭ m'a uitat.

„Uite... veḑĭ tu colo, mamă,
Ia 'n te uită, la ferestĭ,
E un îngeraș... mĕ chiamă
Stai că viu... ce te grăbescĭ!?
O, ce față mâniată,
Da.. da.. viu acum.. îndată
Dar nerăbdător mai eștĭ!..“

. . . . . .

Primă-vara rîde 'n flóre
Vêntul rîde printre foi
Trist se duce mândrul sóre
Privind jalnic înapoi
Pacea nopții 'ncet se lasă...

. . . . . .

Ea stă mórtă 'ntinsă 'n casă,
El pe câmpul de rĕsboi.

Sân-Petreanul.

Indurare.

(Urmare).

Tocmai trecea drumul cel mare din mijlocul satului, când auḑi un tropot de cai și sunete de clopoței, venind despre pórta satului. Se oprì puțin sĕ asculte. Până sĕ-și dea séma, vĕḑù trecêndu-i pe dinainte o trăsură cu patru cai înaintașĭ.

Tatăl ei, pe capră, mai mândru decât boerul, o zărì; vesel îi făcù semn cu biciul, că, écă am venit!

Cuconul Ieni își întórse repede capul îndĕrĕt, ca s'o vadă și el. Irina zărì o barbă stufósă și négră ca fundul ceaunului. Sfiicósă, își lăsà ochii în pământ, urmându-și calea spre șipot.

O vedeniă urîtă, par'că-i trecù pe dinaintea ochilor. Se întórse repede acasă, așteptând neliniștită.

Peste un ceas deabia, tată-sĕu întră pe pórtă cu o legătură la subțióră. Găsì pe Irina în mijlocul ogrăḑii aruncând graunțe la păsĕrĭ.

— Da mă-ta unde e, Irino?

— S'a dus la têrg, tată.

— Ce-ațĭ mai făcut, de când am plecat?

— Apoi,... la câmp,... am mai cules nisce fasole și cartofĭ.

— Da păpușoii?...

— Mai nimic, tată! Pe icĭ, pe colea câte-un știulete; de ne-am alege măcar cu hlujanii pentru vite.

— Așa e! Da las' Irino, că nu-e nimic. Am scăpat de nevoe! Écă, am întrat la curte. Boerul îmĭ dă ḑece galbenĭ pe an, îmbrăcăminte și câte ceva făină și udătură, când vom avea nevoe.

Irinei, par'că nu-i venia sĕ-l privéscă în față.

— Da ce ai, Irino? Par'că te-ai schimbat la față.

— Deh, sciu eu, tată! M'o tot durut capul si par'că mĕ ia cu friguri din când în când.

— Ține legătura asta și du-o în casă.

Irina luà legătura din mânile lui Vasile; se duse în casă. Vasile făcù câteva ocóle prin ogradă și prin poiată; întră și el în casă. Irina se gătia sĕ pună de mămăligă.

— Ia vino încóce, fă Irino! Uite, ți-am adus și ție un bariș frumos, albastru cum îți place ție; boerul l'a ales. Uite, veḑĭ, și o păreche de ciobołele.

Irina nu îndrăsnia sĕ se apropie. Rĕmase înmărmurită cu căușu în mână privind de departe cum Vasile întindea barișul.

— Mĕ duc sĕ mulg capra, tată.

Irina eșì. Vasile strîngênd lucrurile

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In parlamentul din Berlin ministrul afacerilor esterne contele *Bülow* a făcut nisce enunciaţiunĭ însemnate relativ la **atitudinea Germaniei în conferenţa de pace** dela Haga. Deputatul social-democrat *Grodnauer* cerênd lămurirĭ în privinţa acésta şi făcênd imputărĭ guvernului german şi celorlalte guverne, că privesc cu mânile încrucişate cum sunt dripiţĭ Burii, *Bülow* ḑise, că Germania n'a subscris îndată convenţiile şi declaraţiile acelei conferenţe, ci a aşteptat ca ele sĕ fiă studiate mai întâiŭ. Germania a promis sĕ ia parte la conferenţă, décă vor participa şi celelalte puterĭ, însĕ când a primit învitarea guvernul a declarat, că minoritatea conferenţei nu este obligată a-se supune votului majorităţii. Germania trebue sĕ aibă înainte de tóte în vedere interesele ei şi de aceea, ea nu póte sĕ pună marginĭ înarmării sale pe apă şi uscat.

*

Mult se vorbesce tocmai acum cu ocasia rĕsboiului din Africa sudică despre o vorbă, ce ar fi ḑis'o **Ţarul Nicolae despre neutralitatea Rusiei**. Ministrul rusesc de rĕsboiŭ *Kuropatkin* s'a dus la Ţarul şi i-a presentat planul ocupării oraşului Herat. Kuropatkin sĕ fi ḑis Ţarului, că décă îşĭ dă şi el învoirea, Heratul se póte ocupa în timpul cel mai scurt, căcĭ *Rusia n'are sĕ se témă acum de Anglia.* El a şi dat ordin soldaţilor în privinţa acésta şi nu aştéptă decât cuvêntul împĕratului, ca sĕ între în Herat, capitala Afganistanului de nord. Ţarul *Nicolae* însĕ sĕ-i fi rĕspuns ministrului sĕu, că pe cât timp duréză rĕsboiul din Africa sudică, *el vrea sĕ ţină strict neutralitatea*, deşi simpatiile poporului rusesc sunt pentru Burĭ. — Scirea despre acésta declaraţiune a domnitorului rusesc, a produs, firesce, mare bucuriă la Londra.

Scrisórea unei Românce

adresată deputatului ungur şovinist Komjathy.

Cetitorii noştri sciu, cât svon au făcut ḑilele trecute discursurile veninóse rostite în dietă de deputatul Komjathy din stânga estremă cu privire la naţionalităţĭ. Acest şovinit încarnat s'a fost năpustit mai ales asupra Românilor, ridicând cele mai grave învinuirĭ contra guvernului, de ce nu i-a desfiinţat până acum, de ce-i lasă sĕ mai aibă şcóle, institute de banĭ etc.

Dómna *Elena Hossu-Longin* din Deva, bine cunoscută şi de toţĭ stimată ca una dintre cele mai zelóse şi însufleţite femei române din societatea nóstră cultă, a adresat acestui nesăbuit şovinist o scrisóre, prin care se face interpreta sentimentelor femeilor nóstre faţă cu rĕutăciósele uneltirĭ ale lui şi ale soţilor sĕi în contra neamului românesc.

Étă scrisórea:

Deva, 17 Febr. 1900.

Stimate d-le deputat!

Permite, ca o femeiă română, care îşĭ iubesce ferbinte patria şi naţiunea, sĕ-şĭ spună opinia asupra ultimului d-tale discurs parlamentar.

Inainte de tóte, declar, că acel ton, până acum neobicĭnuit chiar şi în camera maghiară, cu care d-l deputat discută resolvarea cestiunei naţionalităţilor, m'a indignat profund.

Pentru-că, deşi de decenii întregĭ suntem în clar cu planul de maghiarisare, până acum mai mult séu mai puţin mascat, dér faptul, că astădĭ, în faţa ţĕrei şi a lumei, un deputat maghiar enunţă sus şi tare, că maghiarimea are politicesce şi socialicesce dreptul de-a ne maghiarisa, — acésta, până acum, în asemenea formă, nimenĭ n'a îndrăsnit s'o spună.

Ei bine, stimate d-le deputat, permite ca în punctul acesta sĕ ţĭ rĕspundă tot atât de categoric o femeiă română.

Până când acea nenorocită de axiomă a maghiarisărei s'a accentuat numai politicesce, noi femeile n'am întrat în desbatere cu d-v., ci am încredinţat problema asta bărbaţilor noştri.

Indată-ce însĕ cestiunea asta vreţĭ s'o transpuneţĭ şi pe terenul social, — trebue sĕ vĕ luaţĭ séma cu fiă-care femeiă română.

Noi ne iubim ferbinte patria, ale cărei glii vécurĭ de-arêndul le-a udat sânge românesc eroic, şi în numele sfânt al acestor eroi protestăm, că patria asta ar fi apĕrat'o numai Maghiarii, ér noi am fi numai elementele primite şi tolerate din graţiă ale acestei ţĕrĭ.

D-l deputat provócă societatea maghiară, ca prin maghiarisarea nóstră sĕ inaugureze munca unei a doua alcătuirĭ a patriei.

In punctul acesta dă-mĭ voiă sĕ te întreb: ce îndreptăţesce pe Maghiarii din acéstă ţĕră polinaţională sĕ constitue o naţiune maghiară unitară?

Décă până acum, vécurĭ de-arêndul, am trăit împreună, ca tot atâtea rasse deosebite, ér din acésta nicĭ-odată primejdiă nu s'a abătut asupra patriei, — de unde vedĭ acum, d-le deputat, şi în care fapt indiscutabil, primejdia, care ar esista pentru patriă?

Şi deóre-ce elementele societăţei maghiare le constitue bărbaţĭ şi femei, deopotrivă, mĕ provoc la un fapt istoricesce justificat.

Pe filele istoriei maghiare aflăm esemple strălucite de iubirea înflăcărată a femeilor maghiare faţă cu patria şi naţiunea lor.

Şi aceste nobile şi esemplare femei au aprobat în fapte mărețe dragostea faţă cu patria şi poporul lor. Fiă ḑis spre gloria acestor entusiaste fiice ale patriei, că aceea-ce priviau ele din partea lor drept virtute şi drept iubire de patriă, nu o contestau nicĭ femeile de altă naţionalitate.

Sunt firm convinsă, că urmaşele demne ale acestor matróne maghiare de odinióră trăesc şi astădĭ în Ungaria. Tot astfel sunt convinsă, că zadarnic ar apela d-l deputat la acestea, ele nu se vor angaja nicĭ-odată la o problemă atât de ingrată, ca sĕ atingă mândria naţională a femeilor de altă naţionalitate.

Pentru-că, da, d-le deputat, *noi suntem mândre de-a fi Române.*

Mândre ne provocăm la trecutul nostru, la presentul nostru, la viitorul nostru.

Trecutul nostru e un trecut plin de gloriă, presentul nostru e nisuinţa nobilă de a desvolta cultura nóstră naţională după modelul popórelor culte apusene; şi astfel progresând, privim cu încredere în viitorul, care asigură dreptul esistenţei fiă-cărui popor ce progresézĕ pe asemenea cale.

Ai puté, d-le deputat, sĕ împacĭ cu morala politică şi socială faptul, că pe un astfel de popor, a cărui conscienţă naţională este atât de desvoltată, Maghiarul vrea sĕ-l recunóscă fiiu credincios al patriei numai ca renegat?

Istoria tuturor timpurilor şi a tuturor popórelor amintesce cu grétă numele acelora, carĭ şĭ-au renegat naţiunea şi religia.

Şi décă fraţii noştri Maghiarĭ îşĭ pădesc caracterul naţional, ca pe cel mai temut tesaur, de ce voesce sĕ ne discute acest drept şi sĕ ne despóie de naţionalitatea nóstră?

Acésta nu-i nicĭ drept, nicĭ morală, nicĭ dreptate şi astfel nicĭ-odată nu va fi în folosul, ci numai în dauna iubitei nóstre patrii.

Étă punctul nostru de vedere, d-le deputat, şi dela acesta nu ne vor abate nicĭ „témă", nicĭ „iubire" făţarnică.

Drept încheiere, încă una: Puteţĭ spune şi puteţĭ face d-v. orĭ-ce, noi ne-am născut aicĭ Românĭ şi voim sĕ trăim şi sĕ murim ca Românĭ în ţéra asta.

Cu stimă

Elena Hossu-Longin n. Pop.

Sĕ sărim în ajutorul meseriaşilor!

Gherla, în Febr. 1900.

Onorată Redacţiune! În timpul din urmă şi noi Românii am ajuns la convingerea, că fără de a-ne forma o clasă mijlociă, burghesimea, nu putem lupta cu succes pentru dobêndirea drepturilor nóstre politice şi libertatea naţională în acéstă patriă.

In multe centre, unde avem o inteligenţă harnică şi consciă de datorinţele sale naţionale, s'a şi lucrat mult în direcţiunea acésta, şi unii şi-au câştigat un nume neperitor prin zelul lor în acéstă privinţă.

Avem asociaţiunĭ pentru sprijinirea meseriilor şi Mecenaţĭ, carĭ au dăruit avutul lor în acest scop. Un Andronic, un Mihail şi Elisa Stroescu, un Ioan Vişa şi alţii şi-au înscris cu litere de aur numele lor, binecuvêntate în inimele tuturor Românilor. Braşovul şi Sibiiul ne stau ca esemple bune înainte. Aşişderea Blajul, unde fericitul Metropolit Vancea şi generosul canonic Papfalvi au lăsat frumóse fundaţiunĭ în scopul sprijinirei meseriilor.

Sunt însĕ multe centre, unde încă nu s'a făcut nimica pentru sprijinirea meseriilor, séu unde, deşi avem un numĕr considerabil de măeştri, sodalĭ şi ucenicĭ, aceia trăiesc fără nicĭ o legatură a frăţietăţii între sine, mulţĭ dintre ei inconscienţĭ, că ei fac parte dintr'o naţiune cu aspiraţiunĭ nobile şi lipsiţĭ de orĭ-ce societate cu scop de ajutorare materială şi morală.

Unul dintre aceste centre este şi Gherla. Deşi aicĭ avem episcopiă cu capitlu de canonicĭ, seminar, teologiă şi preparandiă, şi la ele profesorĭ cu frumóse pregătirĭ, carĭ tóte în sine ar fi putut sĕ aibă o înrîurinţă binefăcĕtóre asupra elementului nostru românesc din acest centru şi sĕ-l atragă cu putere magnetică cătră corpul şi idealul nostru naţional, nu numai nu s'a făcut nimic pentru sprijinirea meseriilor, ci durere se află măestri de origine Românĭ, carĭ se mărturisesc streinĭ de neamul lor, sunt sodalĭ românĭ, carĭ nu sciu românesce, ucenicĭ la măeştri şi copii născuţĭ din căsĕtorii amestecate (de carĭ aicĭ sunt numĕróse) carĭ nu vorbesc românesce, căcĭ nu sciu, séu vorbesc aşa de rĕu, încât îi socotescĭ a fi strĕinĭ şi nu Românĭ.

Şi de unde sĕ provină rĕul acesta? De acolo, că de sórtea meseriaşilor românĭ nu s'a interesat

BCU Cluj / Central University Library Cluj

îşĭ ḑicea: D'aco venĭ şi ea fată în casă la curte, mai capĕt ḑece galbenĭ pe an. Boerul mi-a ḑis, că-i dă şi ei tot atât. Da, ce dracu, o fi avênd fata de-i aşa de întunecată şi hurzuză.

Vasile tocmai îşĭ cerca un spenţer nou, când mama Zoiţa întră cu desagii, plinĭ cu óle şi ulcele.

— Eh... écă! ai venit Vasile? Da fata unde e?

— Mulge capra în grădină. Uite, Zoiţo, ţi-am adus şi ţie un cumaş de rochie, cu puchiţăi, scii, cum ḑiceai, că ai vĕḑut la Ruxanda lui Sandu.

Zoiţa privea cu bucuriă bucata de cit, frecêndu-o între degete, sĕ vadă décă e bună. Uite, şi pentru Irina un bariş şi o pereche de cioboţele. Mi-a dat boerul trei galbinĭ înainte. Sĕ ţine, Zoiţo, de mine sĕ aduc şi pe Irina fată în casă la curte. Ne mai dă încă ḑece galbenĭ pe an; şi décă o fi fata de trébă, îi mai dă şi o pereche de giuncanĭ, când s'o mărita. Ia o s'o norocéscă.

Mama Zoiţa asculta clătinând din cap.

— Déc'o vrea numai! Da nu sciu ḑĕu Vasile!

— Şi de ce sĕ nu vrea? Ce? par'c'o s'o mănânce. Écă am sĕ-i spun acum!

Irina întră cu ochii în pământ, ţinênd în mână un şiştar mic cu lapte.

— Eh! Da când ai venit mamă?

— Écă acum. Ia scóte ólele şi ulcelele cele din dăsagĭ, Irino.

Înaintea vetrei, păzind ceaunul cu mămăligă, Irina scotea una câte una ólele şi ulcelele privindu-le. Carĭ mai de care 'i se păreau mai frumóse. Îşĭ alese o ulcică, spunênd măsei, că aceea o sĕ fie a ei. Mama Zoiţa din mâna stângă făcêndu-şĭ cot, mĕsura bucata de cit.

— Écă, Irino, ḑicea Vasile, boerul vrea sĕ vii şi tu la curte. O sĕ-ţĭ dea şi ţie ḑece galbinĭ pe an, mâncare şi îmbrăcăminte, şi déc'o fi mulţămit ţi-o mai da şi doi giuncanĭ, când te-i mărita. Ia o sĕ te norocéscă!

Irina nu rĕspunse nimic. Rĕmase încremenită cu o ulcea în mână. Faţa şi vorbele lui Moş Şerban şi ale lui Gheorghe îi revenirĭ în minte.

— Ei? ce ḑicĭ, Irino?

— Ce sĕ caut acolo, tată. Eu nu sciu sĕ fac trébă acolo. O sĕ muncesc cu mama la câmp. Nu-mĭ vine sĕ mĕ duc acolo!

Douĕ şiroe de lacrĕmĭ brăsdau obrajii Irinei, şi cădeau în picăturĭ pe ulceaua ce ţinea în mână. Nu s'a mai putut ţine; a eşit pe uşe. In capĕtul prispei plângea înăbuşit cu pestelca la ochĭ.

— Décă nu vrea, omule! Ce sĕ-i facĭ! ḑicea mama Zoiţa.

Vasile eşi pe prispă, uitându-se încruntat la ea.

— Şi ce te tot boceştĭ? Décă nu-ţĭ place, n'ai decât sĕ-ţĭ iei lumea în cap! Du-te! Séu sĕ mĕ asculţĭ, că de ce te-am făcut.

Irina plecă încet spre grădină, plângênd într'una.

Mama Zoiţa turnă mămăliga pe fund. Chemă şi pe Irina la masă; dér n'a voit sĕ vină.

În timpul mesei, Vasile sfătuesce pe Zoiţa cum s'o facă pe Irina sĕ vie la curte.

— Déca nu vrea omule, ce sĕ-i facĭ!

— Ia s'o trimeţĭ mâne la curte, Zoiţo. Ḑi sĕ-mĭ aducă ceva, uite, sĕ-mĭ aducă ciubotile.

Mama Zoiţa strîngea masa, aruncênd fărmiturile la pui. Cădea şi ea pe gândurĭ şi par'că-i venia sĕ ţină mai mult cu fata.

De ce nu-i dă pace, îşĭ ḑicea ea. Décă fata nu vrea.

Vasile eşia pe pórtă îndreptându-se cătră curtea boerésca. Mama Zoiţa se duse în fundul grădinei; găsi pe Irina, ascunsă în nisce măturiţĭ.

— Hai Irino fată, nu mai plânge. Las' c'om vedea noi ce-i de făcut. Vin de gustă ceva, că ţi-o fi fóme.

Irina cu ochi roşii de plâns, mânca ca un copil chinuit. Mă-sa o privia cu dragoste şi milă; şi cu cât o privia, cu atâta 'i se părea mai dragă.

Biata fată! îşĭ ḑicea ea; de câteva ḑile slăbesce vĕḑênd cu ochii.

A doua ḑi de diminéţă, mama Zoiţa şi Irina au plecat la câmp. Tóta ḑiua aceea mama Zoiţa o luà cu binişorul. Irina se simţia mai liniştită. În spre séră, se întorceau acasă: ajunse în ogradă, mama Zoiţa o rugă cu blândeţe sĕ ducă la curte ciobótele lui tată-sĕu. Irina se uita trist în pământ.

— Le ducĭ, ḑicea mama Zoiţa, le dai, şi plecĭ repede. Ce? N'ai sĕ stai acolo!

nimenĭ. Ómenii bisericei și fruntașii inteligenței nu și-au cunoscut pe deplin chiămarea. Ei pe meseriașĭ i-au privit, vedĭ Dómne, ca ceva prea de jos, decât sĕ între în vre-o atingere cu ei.

Alte națiunĭ s'au îngrijit și de acéstă clasă și au îmbrățișat'o cu iubire. Și décă la noi încă și astădĭ în mare parte privesc ómenii ca ceva înjositor aplicarea la meserii, este numai urmarea, că cei chemațĭ nu au voit, séu nu au sciut sĕ împrăștie prejudițiile poporului nostru în acéstă privință.

Alte națiunĭ adună în societățĭ atât pe măeștrii lor, cât și pe sodalĭ. Catolicii ungurĭ au aprópe în fiecare oraș reuniunĭ catolice de sodalĭ, pentru a feri pe sodalii lor de înstrăinare dela religiunea lor și spre a-i aduna în societate bună, morală și de regulă în fruntea acestor societățĭ de sodalĭ se află preoțĭ și profesorĭ.

Și în Gherla este lipsă arderóre ca măieștrii românĭ sĕ fie adunațĭ într'o societate și sĕ le deștepte simțul de solidaritate. Este lipsă de o asociațiune pentru sprijinirea meseriilor. Cei chemațĭ apuce-se de lucru și fiă convinșĭ, că vor face lucru plăcut înaintea lui Dumnedeu, și sprijinul nu le va lipsi dela nicĭ un Român de bine.

Cu deosebire este lipsă arderóre, ca pe sodalii noștri românĭ sĕ i adunăm într'un mănunchiu și sĕ-i atragem la aședămintele nóstre bisericescĭ. Este lucru îngrozitor sĕ audĭ, că atarĭ tinerĭ pe timpul s. liturgii în Duminecĭ și sĕrbătorĭ lucră în ateliere, ca apoi timpul liber de după amédĭ sĕ-l folosésca spre distracțiă — unde? în cârciume și în societățĭ rele.

Am vorbit cu un măestru român din Gherla cu stare materială fórte bună, care neavênd copii e hotărît, ca întrégă averea sa sĕ o testeze spre scopurĭ naționale; dênsul a promis, că décă se va pune basă unei asociațiunĭ de meseriașĭ în Gherla, e gata sĕ doneze în acel scop 1—200 florenĭ. Și asemenea bărbațĭ generoșĭ vor mai fi în Gherla.

Sus dér inimile! Preoțĭ cu crucea în frunte! Căcĭ și acéstă óste este creștină. Urmațĭ pe dumnedeescul nostru Rĕscumpĕrător, care a sânțit munca și s'a amestecat în societatea vameșilor și a pĕcătoșilor ca sĕ-i ridice dicênd: Nu trebue sănĕtoșilor doftor, ci bolnavilor.

Cei lipsițĭ strigă după ajutor, cei aprópe de perire întind mâna. Dați-le ajutor, întindeți-le mâna, deschideți-le inima, adunați-i în casa vóstră, și în casa Dumnedeului vostru, și în acéstă lucrare Dumnedeu vĕ ajute!

Corespondentul.

Rĕsboiul dintre Burĭ și Englesĭ.

Cetitorii numĕrului nostru de Dumineca încă sciu, că generalul bur Cronje a fost strîmtorat de Englesĭ pe muntele Paader lângă rîul Modder, unde se retrăsese cu armata sa vitéză, ca sĕ apere drumul, ce duce la capitala statului liber Oranje. Timp de vre-o dece dile Cronje a luptat cu o mână de ómenĭ așa dicênd, în contra Englesilor de dece orĭ mai numeroșĭ. Erau adecă abia 8000 de Burĭ față'n față cu peste 50,000 de Englesĭ. A fost o luptă de resistență cum rar pomenesce istoria. In fine însĕ n'a avut încătrău, și a trebuit *sĕ capituleze.* Capitularea lui Cronje s'a întêmplat Marțĭ în 27 Februarie. Lumea însĕ a rĕmas surprinsă, că Burii carĭ s'au dat prinșĭ au fost numai vre-o 3000 cu 6 tunurĭ și cu femei și copii cu tot. Femeile și copiiĭ au fost lăsațĭ liberĭ. Cronje și cu vitejii sĕi, după ce au depus armele, au fost trimișĭ la Capstadt, capitala coloniei Cap. După capitulare s'a vĕdut, că 6000 de Burĭ cu 8 tunurĭ au scăpăt de împresurare și s'au unit cu armata generalului bur *Botha*, care se dusese în ajutorul lui Cronje, dér în fața puterii preponderante a Englesilor n'au putut face nimic.

Capitularea lui Cronje este fără îndoélă un mare desastru pentru Burĭ. Armata lor din apus s'a nimicit aprópe de tot.

Câte-va dile după capitularea dela Paardeberg s'a hotărît și asupra sorții orașului *Ladysmith* din Natal. Vĕdênd primejdia în care se află, Burii de sub conducerea lui *Joubert* au despresurat Ladysmithul și o parte din ei s'au retras la graniță, ér grosul trupelor a plecat cu Joubert în frunte spre Oranje, ca sĕ aștepte aicĭ pe inimic. Despresurarea Ladysmithului a costat însĕ pe Englesi jertfe colosal de marĭ, după cum se vede mai jos.

Prin acésta însĕ rĕsboiul nu s'a sfîrșit. Englesii vor cu orĭ-ce preț sĕ supună pe Burĭ, sĕ între și în Pretoria. In calea lor vor avé piedecĭ marĭ de învins. Burii nu vor depune așa ușor armele și după cum se vestesce din tóte părțile, ei de aicĭ înainte vor lupta pe mórte pe viață împotriva Englesilor conduși de Roberts.

Étă acum scirile mai nouĕ:

Liberarea Ladysmith-ului.

Londra, 1 Martie. Telegrama lui *Buller* prin care vestesce liberarea Ladysmith-ului, este următórea: *Dundonald*, cu carabinierii din Natal și cu un regiment, a întrat nóptea trecută în Ladysmith."

Din *Nelthorpe* Buller telegraféză: „Tocmai acum m'am reîntors din Ladysmith. Afară de-o mică trupă, care a luat posiția la nord, tóte trupele inimice s'au retras în cea mai mare grabă. In timpul din urmă soldații garnisónei din Ladysmith nu căpĕtau la di, decât $^1/_2$ funt de mămăligă. Asta le era tótă hrana. Li-s'a îmbiat carne de cal și de catîr, dér n'au vrut s'o primésca. Soldații sunt într'o stare fórte rea și va dura mult timp, până când se vor restabili așa, încât sĕ le putem lua folosul în rĕsboiŭ."

Londra, 1 Martie. Agenției „*Reuter*" i-se anunță din lagĕrul bur de lângă Ladysmith, cu data de 24 Februarie: După scirile sosite de lângă Tugela, acolo au fost nóptea un atac grozav. Englesii au încercat de patru orĭ sĕ ia cu asalt posiția Burilor de lângă Krügersdorp, dér totdéuna au fost respinșĭ cu marĭ pierderĭ. După afirmările martorilor ocularĭ, *pierderile Englesilor sunt uriașe.* Asupra Englesilor s'a pușcat din partea Burilor dela o depărtare de 70 yarde. Dincóce de Tugela Englesii au instalat 30 de tunurĭ, însĕ așa de aprópe, încât nu le-au putut folosi. In luptele de Vinerĭ și Sâmbătă regimentele Dublin, Dorsat și Connaught au avut pierderĭ grozave.

Concentrarea Burilor.

Din *Pretoria* se anunță la Bruxella, că Burii se retrag din tóte coloniile englese. *Joubert* își concentréză tóte forțele sale, cam 50,000, lângă *Vynburg*, la spatele capitalei Oranje. Imprejurimea orașului Vynburg séménă fórte mult cu cea dela Ladysmith și face posibil o resistență fórte lungă. Joubert a lăsat o trupă mai mică la munții Draken, ca sĕ rețină pe Buller. Retragerea Burilor se face în cea mai mare ordine. Joubert a declarat, că va despresura și Mafeking și-și va concentra tóte forțele în partea nordică a statului Oranje.

Despre capitularea lui Cronje

au sosit în urmă câte-va amănunte. O telegramă din *Paardeberg* spune, că întêlnirea lui *Cronje* cu *Roberts* a fost mișcătóre. Cronje a sosit în lagĕrul engles la 7 óre diminéța, însoțit de o grupă de călărețĭ. Roberts l'a primit stând în picióre. Cronje a descălecat, generalul *Prettyman* i-a eșit înainte, l'a condus la Roberts și l'a presentat acestuia. Roberts a întins mâna lui Cronje, apoi i-a dis:

— Te-ai apĕrat brav, d-le.

Cronje i-a rĕspuns: Regret, ca n'am putut resista mai departe.

Roberts i-a oferit un scaun și Cronje a ședut. Eroicul comandant era îmbrăcat în vestminte civile și rangul sĕu de general nu-l arăta decât o pantlică galbenă pe pălăria sa cu păreți lațĭ.

După capitulare, lagĕrul engles era de-un aspect jalnic. Tóte carĕle de bagage și trei tunurĭ au fost sdrobite. Intre care se aflau cadavrele a o mulțime de cai ucișĭ. Țĕrmul rîului era acoperit cu rănițĭ ale căror țipete te infiorau. In tóte părțile s'au vĕdut săpate mine adêncĭ și tunele, în care Burii se scuteau contra tunurilor englese. In peșterile acestea adêncĭ fură ascunșĭ copiii și femeile. Burii prinșĭ, provocațĭ fiind a trece peste rîu în lagĕrul engles, și-au dus cu ei tot ce aveau: haine, óle, țóle și tot, afară de puscĭ, pe care le-au pus grămadă într'un loc designat. Burii mai tinerĭ, cu tótă nenorocirea ce i-a ajuns, nu erau de loc întristațĭ, ei rîdeau și făceau glume.

SCIRILE DILEI.

— 14 Februare v.

Un nou despărțĕmênt al Asociațiunei s'a constituit în 26 Febr. n. la Oradea-mare. La adunarea de constituire, condusă de d-l advocat Nic. *Zigre*, a participat, după cum aflăm din „Familia", un public frumos. D-l Zigre a deschis'o printr'un discurs arătând scopurile Asociațiunei, ér d-l Iosif *Vulcan* a salutat cu bucuriă constituirea despărțĕmântului, prin care se dă și Românilor din acele părțĭ prilegiul de-a puté lucra pentru cultura națională. S'au inscris membri, încasându-se 99 fl. In comitet au fost aleșĭ prin aclamațiune d nii: advocat Nic. Zigre ca director, adv. Iosif Roman, canonicul Artemiu Șarcadi, protopopul T. Păcală și adv. Dr. Florian Dima ca membru pe viață al Asociațiunei. — Dorim din inimă prosperare și succese noului despărțĕmênt, a cărnia chiămare e neasĕmănat de importantă pentru poporul nostru bihorean.

Pentru Românii din Treiscaune și Ciuc se va înființa, cu ajutorul lui Dumnedeu, un nou despărțĕmênt al Asociațiunei. După ce fostul despărțĕmênt cu sediul în Bretcu un șir lung de anĭ n'a făcut altceva, decât că s'a distins prin aceea, că „n'a dat nicĭ un semn de viață", cum an de an se raporta în adunările generale ale Asociațiunei spre durerea tuturor Românilor de bun simț, — acel despărțĕmênt s'a desființat și acum s'au luat mĕsurĭ pentru constituirea unui nou despărțĕmênt. Cu constituirea acestuia este însărcinat d-l Nicolae *Bogdan*, profesor la gimnasiul român din loc. D-sa, după cum vor afla cetitorii din apelul ce-l publicăm la alt loc, va merge spre acest scop la comuna Szepszi-Szentgyörgy în diua de 2 (15) Martie 1900. D-l Bogdan, suntem sigurĭ, a fost persóna

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Dĕu mamă, de câte-orĭ mĕ gândesc la boerul acela, par'că m'apucă un fel de cutremur!

— Ce? par'că o sĕ te vadă, orĭ ai sĕ-l vedĭ? Plecĭ de grabă.

Vorbele blânde ale mamei Zoiței o înduplecară. Irina luă ciobotele la subțióră și plecă înspre curte. Cu cât se apropia mai mult de curtea boerească, cu atâta simția că 'i se înécă suflarea. De câte-va-orĭ s'a oprit în loc nehotărîtă. Îi venia sĕ se întórcă acasă. Și tot așa, luptându-se cu ea însăși, se vĕdù întrând pe pórta curții boerescĭ. O luă pe lângă gard, mai departe de casa boerească, în spre grajd. Vasile o aștepta în ușa bucătăriei. O zărì.

În ceardacu curței, cuconu Ieni, mâncat și beut își lua cafeluța, trăgênd tacticos din țigareta de chihlibar cu imaneaua cât nuca de mare. Printre rotocólele de fum, privea vesel stogurile de fên din vale și hambarele pline cu grâu și păpușoiu.

Vasile, îndreptându-se în spre ceardac într'adins ca sĕ-l vadă cuconul Ieni, eși înaintea Irinei.

— Bre Vasile, strigă cuconul Ieni, cu accentul lui grecesc, asta ți-e fata?

— Da Boerule!

— Ia s'o vĕd și eu!... veniți încóce!

Irina simția că i-se tae piciórele când audì, că o chiamă. Ochii 'i se păinjinise. Mai mult împinsă de tatăl-sĕu, pășia spre ceardac.

— Hai, fă Irino, sĕ te vadă și boerul; că uite te chiamă!

Irina n'a sciut cum a ridicat scările ceardacului. S'a împiedecat de vr'o dóuĕ-orĭ.

— Ah! scii, că ai fată frumósă, bre Vasile!

— Apoi deh! boerule, Dumnedeu mi-o dat'o așa!

— Cum te chiamă fetică?

Irina cu ochii în pământ și cu gura încleștată, n'a putut rĕspunde nimic.

— Irina, o chiamă, cucóne!

— Da ce fetico, tu nu scii sĕ vorbescĭ? întrebă rîdênd cuconu Ieni.

— Ba scie ea, cucóne... da-e cam slabă de fire.... așa.... nu-i deprinsă cu lumea!

— Ei, vrei sĕ vii la mine fetico? Sĕ facĭ trébă în casă. Iți dau dece galbenĭ pe an, de mâncare și îmbrăcăminte, și décă vei sta mai mult și vei fi de trébă, îți voiu mai da și doi giuncanĭ când te vei mărita.

— Da cum nu cucóne! Vine! Audĭ vorbă, rĕspunse Vasile. Când a dat peste dênsa un noroc așa...

Cuconul Ieni făcù o mișcare. Scîrțîitul scaunului o făcù sĕ-și ridice ochii. Numai o clipă zărì fața lui și își lăsà repede ochii în pământ. Zărì o barbă stufósă și négră, care îi acoperea tótă fața, sprâncenile marĭ, firele din ele se atingeau cu firele din barbă și un nas ca o leucă între doi ochĭ micĭ și negri ca porumba.

— Ei, ce dicĭ fetică Irino?... Vii?

— Da spune și tu, fă Irino, ceva, dicea Vasile, îmboldindu-o în spete.

— Eu, nu sciu, boerule... dicea Irina sfiicióșă. Cum sĕ viu aicĭ, décă nu sciu sĕ fac trébа?... Eu sciu sĕ muncesc la câmp.... ce sĕ fac aicĭ?

— Cum nu scii sĕ facĭ trébа, dicea cuconul Ieni. Ce? Ai sĕ ajuțĭ jupânesei Linei: sĕ măturĭ prin casă, sĕ aducĭ de mâncare la masă și sĕ facĭ așternuturile. Nu-i mare trébă. Ai sĕ învețĭ tu!

— Deh! sciu eu, rĕspunse Irina. Sĕ vedem ce dice și mama.

— Ce sĕ dică mă-ta?... Asta nu-i trébа ei, rĕspunse repede Vasile.

Se audì un sgomot în grajd; caii se băteau.

— Fugĭ, bre Vasile, și vedĭ ce e.

— Ia roibu cela, nu se astîmpără, cucóne, mușcă iapa.

Vasile se repedì înspre grajd. Irina se ținù repede după el. Când se dădù jos din ciardac, i-se părù că-i luase cineva o greutate de pe spete; resuflă mai liber. Trecù pe lângă ușa bucătăriei; jupânésa Lina îi aruncă o căutătură încruntată. Era gelósă; scia obiceiurile boerului. Irina nu pricepù nimic.

— Eu mĕ duc tată, strigà ea în urma lui Vasile, care se grăbia sĕ între în grajd.

— Mai stai Irino, strigà el.

Ea se făcù că n'aude și plecà repede pe pórtă. Fugea înspre casă uitându-se des înapoi. Tot i-se părea, că o apucă cineva de spete. Când ajunse acasă, se liniști. Spuse mă-sii, că a chiămat'o cuconu Ieni cela! Mi-a dis sĕ întru fată în casă la el; da eu nu vreau, mamă. O sĕ muncim amândouĕ la câmp. Măcar sĕ mĕ omóre tata, eu

cea mai bine alésă pentru sĕvîrşirea acestui lucru. Rĕmâne însĕ acum, ca fraţii noştri din acele părţĭ sĕ se deştepte din letargiă şi sĕ-şĭ facă datorinţa. Ar fi ceva ne mai pomenit, décă preoţimea şi ceilalţĭ fruntaşĭ ai acelui mult negligiat popor ar continua şi mai departe cu nepăsarea faţă de causele culturale proprii ei mai ales atât de ameninţate. E ceasul din urmă, ca sĕ se deştepte şi sĕ dea dovedĭ, că nu sunt nicĭ ei tocmai aşa, cum au apărut până acum în faţa lumei românescĭ. Acestea le punem la inima fruntaşilor românĭ din partea locului şi sperăm firm, că ostenéla d-lui trimis al comitetului central, Nic. Bogdan, nu va rĕmânĕ zadarnică.

D-l Titu Maiorescu, cunoscutul literat şi patriot român, şĭ-a serbat Luni trecută aniversarea a 60-a a nascerei sale. Cu ocasiunea acésta a fost căldurós felicitat. Colaboratorii *„Convorbirilor Literare“* i-au presentat un mare volum, cu scrierĭ de ale discipulilor şi aderenţilor magistrului şi cu inscripţiunea: *„Lui Titu Maiorescu, Omagiu, 15 Februarie 1900“*. Urăm celebrului profesor universitar viéţă lungă!

Pentru masa studenţilor dela şcólele medii şi superióre din Braşov au întrat *20 lei* cotisaţiă anuală (pe anul 1900) dela d-l inginer *A. Oneanu* din Bucurescĭ.

Primésca nobilul donator cele mai călduróse mulţumite. — *Direcţiunea şcolară.*

Un nou institut românesc de banĭ s'a înfiinţat în Lugoş cu o miiă de acţii de câte 50 coróne. Director esecutiv e d-l canonic Ioan Boroş, ér jurisconsult d-l adv. Dr. Isidor Pop. La postul de comptabil, cu un salar de 1400 coróne anual, e publicat concurs cu terminul de 31 Martie n. c. Concursele sunt a se înainta la adresa d-lui canonic Ioan Boroş, preşedinte şi director esecutiv.

Adunarea generală a „Albinei“ se va ţinĕ în ***31 Martie*** st. n. 1900. In convocarea, ce am publicat'o în numărul de Dumineca trecută, data acésta s'a publicat greşit, dicêndu-se 21 în loc de 31 Martie.

A treia prelegere economică arangiată de Reuniunea Economică dela Orăştie s'a ţinut Dumineca trecută în Romoşel şi a reuşit cât se póte de bine, dice „Bunul Econom“. Din partea Reuniunii eşiseră în comună d-nii: Dr. Ioan *Mihu*, preşedintele Reuniunei, apoi membrii din comitet: Daniil David, Const. Baicu, Nic. Mihailă, secretarul I. Moţa şi cassarul V. Orbonaş. Preşedintele Dr. Mihu a deschis prelegerea în frumósa biserică gr. or., fiind de faţă întréga inteligenţă din comună şi vre-o 150 ţĕranĭ, între carĭ şi femei. A arătat scopul Reuniunei şi lipsa arderóre de-a înainta şi noi cu paşĭ mai repedĭ în bună starea materială. A urmat apoi d-l D. David ţinênd o prelegere despre viierit. A urmat şi a doua prelegere ţinută de d-l C. Baicu despre pomĕrit. A mai vordit d-l secretar I. Moţa şi érăşĭ d-l Dr. Mihu, punênd în vedere ómenilor înfiinţarea unei micĭ băncĭ sătescĭ (sistem Reiffeisen.) Povetele acestor zeloşĭ fruntaşĭ au fost primite cu multă dragoste şi recunoscinţă de popor.

Avis. Dela comitetul Reuniunei militare-scienţifice şi de casină din Braşov primim următorul avis: „Onor. visitatorĭ ai representaţiunilor de diletanţĭ, ce se vor da în 5 şi 6 Martie n. c. în beneficiul reuniunei „Crucei Roşie“ din Braşov, li-se face cunoscut, că aceste representaţiunĭ se vor începe precis la $7^1/_2$ óre séra, şi că întrarea în sală, ca sĕ se evite conturbărĭ, nu va fi permisă, decât înainte de începerea representaţiunei şi între pausele, ce vor urma după acésta. Cei ce vor sosi mai târdiu sĕ binevoéscă dér a se reţinĕ de-a întra în sală şi de a-şĭ ocupa locurile până la pausa următóre. — Comitetul“.

Reuniune de temperanţă. Harnicii Românĭ din comuna Balomir, lângă Orăştiă, au înfiinţat acum o reuniune de temperanţă, la care s'au înscris până adi peste 60 de membri. Scopul reuniunilor de acest fel, după cum arată şi numele lor, este contenirea ómenilor dela beutură. Ce fericit ar fi poporul nostru, décă s'ar înfiinţa cât mai multe reuniunĭ de acestea prin comunele românescĭ. Unde esistă reuniunĭ de acestea şi sunt sprijinite de popor, acolo Jidanii nu pot trăi şi miile de florenĭ rĕmân în punga celor ce le-au agonisit.

Dar pentru biserică. Ni-se scrie: Locuitorii Vasile Andreca cu soţia sa Măria au dăruit pe séma bisericii gr. or. din Sartaş un rênd de vestminte preoţescĭ în sumă de *80 coróne.* Dea bunul Dumnedeu asemenea acestora mulţĭ Românĭ generoşĭ! — V. Bumbuţ.

Concertul din Oradea-mare împreunat cu petrecere, care a fost arangiat din partea tinerimei academice romême de-acolo, a reuşit escelent. Concertul, după cum se scie, a fost arangiat cu concursul valoros al tinerelor nóstre artiste *Adelina Piso* (violină), *Valeria Pop* (voce) şi *Olivia Berdosy* (pian). „Punctele culminante ale concertului“ — dice „Familia“ — „au fost, firesce, debutul acestor trei domnişóre. Tinerele artiste au fost acoperite în continuu cu aplause frenetice, carĭ au electrisat tótă sala. Un concert românesc, cu nivel artistic atât de înalt, *nu s'a dat încă în Oradea mare*“. Frumos a fost şi venitul curat, care a trecut peste 800 coróne.

Părechia regală italiană în Sicilia. Din Roma se anunţă, că regele Italiei *Umberto* s'a hotărît, ca dimpreună cu regina Margareta sĕ visiteze Sicilia. Părechia regală va pleca în Aprilie din Neapol la Palermo şi va visita rênd pe rênd tóte oraşele de pe ţĕrmul mării, de unde va face escursiunĭ prin provinciă.

Necrolog. ***Ioan Pop,*** învĕţător pensionat în Somoştelnic, a rĕposat în 28 Februarie în D.-S.-Mărtin în etate de 53 de anĭ. Il deplânge întristata-i soţiă cu trei copii minorenĭ ai sĕi.

Frig de 40 de grade. Din *Stockholm* se raportéză, că în regiunea vechiului oraş montan *Falau*, vestit pentru minele de aramă, a domnit în 11 Febr. un frig de 40 de grade. Inghetase chiar şi argintul viu din termometru. Asupra Norvegiei întregĭ şi asupra unei marĭ părţĭ a Svediei au căduţ zăpedĭ fórte marĭ. Circulaţia căilor ferate s'a sistat şi trenurĭ întregĭ s'au înămolit în zăpadă.

Reuniunea de cetire şi cântărĭ din Costeiŭ invită la concertul împreunat cu teatru şi petrecere de joc, ce-l va arangia Sâmbătă în 10 Martie n. 1900 cu ocasiunea chramului sf. bisericĭ S. m. m. Teodor Tiron în localitatea şcólei de acolo. Intrarea: locul I. 1 cor., loc. II. 80 banĭ, loc. III 40 banĭ. Venitul curat e destinat pentru biblioteca reuniunei. Suprasolvirĭ şi oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică. Inceputul la 8 óre.

Cununiă şi logodnă. Ni-se anunţă, că d-l *Iuliu Bucur* din Lăscud, absolvent de teologiă şi de drepturĭ, s'a cununat în 1 Martie n. c. cu d-ra *Veturia Iosefina Lazar* din Ernut.

— D-l *Iuliu L. Danciŭ* învĕţător şi cantor în Órţa de mijloc, s'a logodit cu d-ra *Ludovica Pop* din Bistriţa.

Musica orăşenéscă va concerta mâne séră, Duminecă, la otel „Europa“. Inceputul la $7^1/_2$ óre. Intrarea 30 cr.

Rectificare. Cârciuma dela podul Bârsei, ce s'a anunţat cu publicaţia Incl. Magistrat orăşenesc din 14 Februarie 1900 în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 32 şi 34, nu se va închiria pe timpul dela 29 Sept. 1900 până la 29 Sept. 1906, ci *dela 1 Ianuarie 1901 până la 29 Septemvre 1906.* Pertractarea de oferte se va ţinĕ în 15 Martie n. c.

Muştirii iubiléză. Firma Edmund Mauthner liferant de curte ces. şi reg. negustor de seminţe şi-a serbat în 25 Ianuarie a. tr. jubileul de 50 de anĭ dela înfiinţarea negoţului. Din preţurĭ curente ale firmei emise în cursul acestui an, care servesc economilor ca povăţuitor în afacerĭ de economiă, se póte vedé, că o mare parte a muşteriilor încă iubiléză, adresând firmei scrisorĭ de recunoscinţă. Acésta e de mare însemnătate şi valoréză mult, când comerciul de seminţe e inundat de seminţe americane, trifoi american şi alte soiurĭ inferióre. Numai la firma Mauthner se pot adresa agronomii şi grădinarii cu deplină încredere. De mulţĭ anĭ îşĭ procură dela firma Mauthner seminţele necesare la domeniile austriace şi ungare în frunte cu Alteţa Sa ces. şi reg. Archiduce Iosif. Dér nu numai domeniile marĭ, ci şi parte mare a economilor din Ungaria, şi carĭ se ocupă cu grădinăritul sunt muşterii stabilĭ ai firmei Ed. Mauthner, care tot mai mult îşĭ câştigă încrederea publicului.

5. **Efect sigur vindecător.** Toţĭ aceia, carĭ sufer de nemistuire, lipsă de apetit, séu stomacul nu le funcţionéză regulat, pot conta la vindecare sigură în scurt timp prin folosirea cunoscutelor *prafurĭ seidlitz ale lui Moll.* Preţul unei cutii 2 cor. Se trimite dilnic prin postă cu rambursă, de farmacistul Moll, liferantul curţii din Viena Tuchlauben 9 In farmaciile din provinciă sĕ se cérĕ preparatul A. Moll, provĕdut cu marca de contravenţiă şi subscriere.

Cătră Românii din Treiscaune-Ciuc.

Apel.

Incredinţat fiind din partea Prea On. comit. central al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“ sĕ organisez Despărţĕmêntul Treiscaune-Ciuc, apelez la toţĭ Românii de bine din aceste douĕ comitate şi le cer ajutorul lor.

Drept, că décă e motivată opiniunea nefavorabilă, care s'a format despre aceştĭ Românĭ, ne aflăm în faţa unei grele probleme atuncĭ când ne adresăm la ei. Căcĭ se dice, că de repeţite-orĭ s'au făcut încercărĭ, sĕ se sufle niţel duh românesc şi în inimile acestor ómenĭ, că de repeţite orĭ s'au facut încercărĭ, sĕ se înroleze şi ei sub stégul „Asociaţiunei“, focarul culturei şi literaturei poporului românesc, tóte încercările au fost zadarnice, sub cuvêntul, că aceştĭ ómenĭ n'au nimic ce sĕ i însufletéscă, sunt nepăsătorĭ faţă de tot ce se petrece în viaţa nóstră românéscă. Prin urmare un apel cătră ei ar fi „glasul celui ce strigă în pustiu.“

Cu tótă judecata aspră, ce se aduce asupra acestor fraţĭ ai noştri, eu totuşi nu mi-am pierdut nĕdejdea în ei, căcĭ îi cunósc şi bine sciu, că şi lor le place sĕ guste din dulcele nectar, ce li-l oferă viaţa şi cultura românéscă, că şi ei preferă sĕ se încăldéscă la binefăcĕtórele rade ale culturei românescĭ mai mult, decât la orĭ şi care altar, numai sĕ li-se dea posibilitatea pentru acésta şi sĕ li-se arate calea cea adevĕrată, pe care au sĕ apuce. Căcĭ putere de viaţă în aceştĭ Românĭ — décă nu mai multă — cel puţin atâta, cât la mulţĭ alţĭ de prin alte părţĭ, de sigur, că este.

Decĭ déră în puterea acestei convingerĭ a mele mĕ adresez din tótă inima cătră acei Românĭ din aceste comitate şi carĭ sunt dornicĭ de muncă românéscă, ér în consecvenţă cu acésta de viaţă şi de cultură românéscă şi îi învit sĕ participe la *adunarea*, ce o vom ţinĕ în biserica gr. or. rom. din Szepsi-Szentgyörgy, *Joi în 2 (15) Martie 1900* la 11 óre a. m. după ce se va fi terminat Sinodul electoral, pentru-ca sfătuindu-ne împreună şi în bună înţelegere, sĕ ne organisăm într'un despăr-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

---

tot nu mĕ duc, acolo. Mi-e frică, mamă, de boerul cela! Are o barbă şi nisce ochĭ!... par'că-i ucigă-l tóca!... Nu mĕ duc! Dice că 'mĭ dă şi doi giuncanĭ, când m'oiu mărita; da nu vreau!... Mĕ mărit eu şi fără giuncanii lui!

Mama Zoiţa o asculta, dându-i dreptate.

— Écă, mamă dragă, fac destulă trébă şi acasă. Cum sĕ te las singură pe matale. Nu mĕ duc!

După-ce dădŭ de mâncare păsărilor, Irina îşĭ luă cofa şi plecă în vale la apă. În drum întêlnì pe moş Sandu, venind dela câmp cu o sarcină de fasole în spate. Cum îl vĕdŭ, Irina începŭ sĕ i-se plângă:

— Tata vrea sĕ mĕ ducă cu deasila la curte, moş Sandule, şi eu nu vreau sĕ mĕ duc!

— Ér o căpchiat, se vede, tată-tĕu cela, fă Irino! Décă ţi-o face ceva, sĕ vii la mine sĕ-mĭ spui. Cu deasila n'are drept sĕ te ducă. Sĕ nu-ţĭ fie frică!

Irina plecă repede spre şipot. Vorbele lui moş Sandu o îmbărbătă aşa de tare, încât îşĭ dicea şi ea: adecă ce-s aşa de próstă sĕ-mĭ fie frică! cu deasila n'o sĕ mĕ ducă el acolo. Ce? o sĕ mĕ omóre? De ce adecă atâta chin?

Faţa 'i se însenină. Se simţia tare şi încuragiată. Las' sĕ-mĭ mai dică încă odată, gândea ea, şi sciu eu ce sĕ-i spun... Am sĕ-i spun ce dice moş Sandu şi moş Serban de boerul cela; şi ia sĕ pună mâna pe mine!

Tot îmbărbătându-se aşa, Irina se vĕdŭ întrând pe pórta ogrădii. Drumul dela şipot şi până acasă 'i s'a părut aşa de scurt!

Ce-o fi dat peste dênsa de e aşa de veselă! dicea mama Zoiţa. Irina vorbia şi ridea într'una.

— Eh! da ce crede tata, că-s nebună sĕ mĕ duc la curte? Las' sĕ-mĭ mai dică odată, că sciu eu ce sĕ-i spun!

— D'apoi cum, ce-o sĕ-ţĭ facă, dicea mama Zoiţa; décă tu nu vrei!...

— Eh... he! sciu eu ce sĕ fac, dicea răstit Irina.

Se înoptase aprópe şi Vasile nu mai venia la masă, după cum spusese.

— Ce sĕ-l mai aşteptăm, mamă. O fi mâncat acolo, la bucătăriă.

Pe la sfîrşitul mesei étă şi Vasile pe pórtă. Era cu chef.

— Am mâncat la curte, dicea el, şi m'am abătut şi pe la jupânul Dumitru de-am bĕut adălmaş, că, deh! am întrat şi eu vizitiu.

Irina se uită mânios la el. Inima îi bătea tare aşteptându-se la fie-care început de vorbă a lui Vasile sĕ-i dică ér ca sĕ vie la curte.

— Écă, fă Irino, dicea Vasile vesel de tot, am isprăvit tocméla. De mâne ai sĕ vii la curte. Dece galbenĭ pe an, îmbrăcămintea, mâncare şi doi giuncanĭ când te vei mărita.

Atâta a fost de ajuns, şi Irina isbucni.

— Da ce credĭ, tată, că o sĕ mĕ bagĭ cu deasila? Ţi-am spus, că nu vreau. Eu o sĕ muncesc la câmp cu mama. Mai bine sĕ mor, decât sĕ mĕ duc la boerul cela! Ardel'ar focul, el a sărăcit tot satul! Las' că sciu eu eh... he!

Vasile rĕmase încremenit când o audi vorbind astfel. Nu se dumeria, décă aude pe Irina séu pe alt cineva. Îşĭ scutură puţin capul, uitându-se încruntat la ea. Mamei Zoiţa începŭ ér sĕ-i tremure carnea de frică. Ér are harţag, îşĭ dicea ea.

Irina sta nemişcată şi hotărîtă, privind ţintă în ochĭ pe tată-sĕu.

— Hai?... Ce dicĭ?, nu vreai sĕ vii, strigă Vasile, repedindu-se spre ea.

Mama Zoiţa sărì sĕ-l apuce de mână. Timpul cât Vasile se desfăcŭ din mânile Zoiţei ajunse Irinei sĕ fugă pe pórtă. Nu s'a mai oprit decât la casa lui moş Sandu. Intră acolo pe uşă, plângênd.

— Ér s'a legat de voi? dicea încruntat moş Sandu.

— Nu mai e chip cu el, moş Sandule! A sărit sĕ mĕ bată, pentru-că nu vreau sĕ mĕ duc fată în casă la curte.

— Ia las' că-l învĕţ eu minte!

Moş Sandu eşì tăcut pe uşă, trecŭ pe lângă carul din mijlocul ogrădii, puse mâna pe ţăpoiu şi plecă spre casa lui Vasile.

Vasile stătea pe prispă, judecând pe Zoiţa, care plângea în casă. Tótă furia lui se descărcase asupra nevestei.

Sandu se oprì pe dinafara gardului, în faţa lui Vasile.

— En' ascultă mĕ Vasile, nu o sĕ te mai astîmperĭ tu odată? Mult ai sĕ chi-

ţĕmênt, ca astfel sĕ putem întra şi noi în concertul de muncă culturală, ce-l desvóltă Asociaţiunea nóstră prin complexul despărţĕmintelor sale.

Ordinea de ḑi va fi: 1) Deschiderea adunării; 2) Numirea unui notar şi a unui cassar ad hoc; 3) Inscrierea de membri şi încassarea taxelor; 4) Raport despre acésta; 5) Alegerea directorului şi a comitetului cercual; 6) Inchiderea adunării.

Deóre-ce adunarea acésta are sĕ fiă o manifestaţiune de iubire şi de dragoste, ce o au Românii din Treiscaune-Ciuc faţă de cultura şi literatura nóstră românéscă, doresc, ca ea sĕ fiă cât se póte de bine cercetată, pentru-ca printr'ênsa sĕ ne câştigăm şi noi un loc demn pe planul de munca al vieţei nóstre românescĕ. — De aceea mai apelez încă-odată la aceştĭ fraţĭ.

Braşov, în 18 Febr. st. v. 1900.

Nicolae Bogdan,
prof., ca delegat al com. central al Asociaţiunei.

Concertul dela Orăştiă.

— Februarie 1900.

Concertul arangiat la Orăştiă în 24 Februarie n. de corul mixt dirigiat de d-l înv. *Ioan Branga* a reuşit fórte bine. Corul e compus în mare majoritate din flăcăi ţĕranĭ şi copile din popor, şi numai o pătrime meseriaşĭ, fiice de meseriaşĭ şi inteligenţĭ. Cu atât mai vrednic s'a făcut de laudele, ce 'i-s'au adus pentru frumosul resultat al concertului numit.

Tóte punctele, dér mai ales piesele pentru cor mixt „Ce facĭ Ioano?“ (de Dima) zugrăvind delicata iubire a fetei din popor, şi „Mătuşa Angheluşa“, apoi corul de dame: „Fetele casnice“ străbătut de un sănĕtos curagiŭ întru întêmpinarea greului vieţii, — au plăcut mult şi au trebuit sĕ fiă repetate. Dirigentul corului acestuia brav a primit multe felicitărĭ pentru prestaţiunea, ce acum repetat a servit'o publicului nostru orăştian.

A participat public mult, inteligenţă, măeştri şi popor, din loc şi din jur. Aprópe *numai Românĭ*, Saşii au lipsit pentru un cuvênt rĕu înţeles în ce privesce arangiarea, ér „confraţii“ Ungurĭ nu ni-au făcut „onórea“ pentru-că le era prea próspĕtă încă în suflet rana ce li-a fost causată de balul român (dela 10 Febr. n.). In programul de joc al balului numit, arangiat de tinerimea română, n'a fost luat, firesce, nicĭ o iotă de... „csárdás“. Ungurii însĕ au participat, nu prea mulţĭ, la bal, şi ce au făcut, ce nu cu Ţiganii, ne-am trezit numai, că după primul Cuadril, jucat ca şi jocurile de mai înainte, cu multă animaţiă românéscă, — Ţiganii încep, dragă-mi te Dómne, sĕ-ţĭ scuture din arcuş un „csárdás“ numai ca acela! Toţĭ am rĕmas trăsniţĭ! Dér abia au străbătut vĕzduhul vre-o 10 sunete din scuturatul joc şi Ţiganii trebuiră sĕ-l bage în busunar: tinĕrul candidat de adv. *Ioan Margita* repede a oprit pe musicanţĭ şi li-a dat ordin sĕ tragă repede o „Haţegană“ sprintenă, românéscă, care a fost jucată îndoit de lung ca de obiceiŭ şi şi repetată! Asta a făcut pe unii Ungurĭ din sală sĕ părăséscă îndată balul cu o înţelésă rană în suflet (fără de care puteau fi, de nu făceau ei, orĭ vre-un prea zelos prietin al lor, acéstă comandă de contrabandă), şi de atuncĭ avem pace, — ceea-ce nu ne face însĕ nicĭ o durere de măsele.

Aşa nu i avuserăm nicĭ la concertul din urmă al Reuniunei române de musică. Dér abia avuserăm prilegiu a vedé, că prea putem fi şi fără ei: a fost sala plină ticsită de public şi au incurs peste 140 fl., din carĭ au rĕmas profit curat fondului Reuniunii vre-o *80 fl.!* Fórte frumos. Corul nostru şi conducĕtorul sĕu afle-şĭ remunerarea ostenelei lor în frumosul sprijin al publicului român, şi — cu Dumnedeu înainte!

Producţiune şi petrecere în Herman.

De lângă Braşov, Febr. 1900.

Onorate D-le Redactor! În 9 (21) Ianuarie a. c, s'a dat în Herman o producţiune musicală-teatrală, împreunată cu joc. Credeam, că ba adĭ, ba mâne voiŭ puté ceti vr'un raport în privinţa acésta în preţuita fóiă „Gaz. Trans“., de-óre-ce asemenea lucrurĭ bune, vrednice de imitat, trebue făcute cunoscute, spre a puté servi şi altora ca esemplu. Vĕdênd însĕ că aşteptarea mi-e zadarnică, îmĭ iau voiu sĕ descriu eu în scurte cuvinte resultatul acestei frumóse producţiunĭ şi petrecerĭ.

Programul, variat şi bine ales, compus din declamaţiunĭ, cântărĭ şi o piesă teatrală, a fost esecutat în tóte privinţele cu cel mai bun succes. Cele 3 declamărĭ: „Odă“, de Bolintineanu; „Lupta dela Călugărenĭ“ de Aricescu şi anecdota „Buzatul la biserică“ de T. Speranţă atât prin întonarea corectă, cât şi prin predarea dibace şi potrivită au pus în adevĕrată surprindere publicul. Declamatorii toţĭ junĭ plugarĭ din comună şi o fetiţă, au făcut o impresiune escelentă, presentându-se pe bină asemenea unor junĭ studiaţĭ şi cu praxă. Asta e o bună dovadă, că prin silinţă şi stăruinţă se póte face mult.

Nu mai puţin succes au avut cele 3 cântărĭ în cor în 3 şi 4 vocĭ: „Fetele casnice“ de T. Popovicĭ, cor compus numai din fete; „Dor de căsĕtoriă“, de Juarez Movilă, cor mixt şi colinda „Astădĭ prorociile“ cor mixt de G. Dima, carĭ tóte au fost cântate cu precisiune şi fórte armonios. Un cor compus din fiĭ ai poporului costă muncă şi ostenélă; tinĕrul învĕţător dirigent d-l *Ioan Toma* însĕ, conducĕtorul corului, cu zelul sĕu probat a sciut învinge tóte greutăţile, aşa că mai ales cântările şi declamările au impus şi streinilor, laudă şi stimă bravului dirigent.

In sfîrşit piesa teatrală: „Săpătorul de comorĭ“ a fost predată cu acelaşĭ succes, aşa că aplause nesfîrşite au rĕsplătit munca diletanţilor. Mai amintesc, că afară de program s'a mai predat din partea unei domnişóre poesia „La icónă“ de Vlăhuţă cu gingăşia şi acurateţa unei fete bine crescute.

Mult a contribuit la reuşita petrecerii orchestra Românilor din Feldióră, constituită din bravĭ şi harnicĭ plugarĭ de-ai noştri. Peste tot, cu inima curată pot afirma, că am fost încântat de acest splendid succes, care face onóre Hermănenilor. O nobilă ambiţiune, o dovadă îmbucurătóre de emulaţiune spre progres, care caracterisézā pe aceştĭ ómenĭ, póte servi în adevĕr ca esemplu demn de urmat.

Faţă de conducĕtorul şi iniţiatorul producţiunei şi petrecerei ḑic numai, că bine ar fi, când bunul Dumnedeu ni-ar dărui mulţĭ astfel de învĕţătorĭ, carĭ fac fala neamului, îi ridică şi-i măresce încrederea în puterile sale.

După producţiune au urmat jocurile, printre carĭ şi „Călu şerul“ esecutat de 12 tinerĭ îmbrăcaţĭ în pitorescul costum de călu şerĭ. Călu şerii, tot unu şi unu, jucând cu precisiune sub conducerea unui vătaf al lor, fură acoperiţĭ de aplause nesfîrşite.

Petrecerea a durat pană 'n ḑorĭ de ḑi, când satisfăcuţĭ pe deplin ne-am depărtat fie-care la ale nóstre.

Unul din cei de faţă.

Corespondenţa „Gaz. Transilvaniei“.

Ighiu, la 16 Faur 1800.

Onorată Redacţiune! Mai în ḑilele trecute am cetit în colónele preţuitului D-vstră ḑiar un scurt raport despre serata declamatorică-teatrală a şcolarilor românĭ gr. cat. din Şard. Imĭ aduc bine aminte, că raportorul şĭ-a esprimat în ultimele şire ale micei sale corespondenţe calda dorinţă, ca producţiunea lăudată de dênsul sĕ servéscă de model şi sĕ afle imitatorĭ în tóte cercurile scolastice românescĭ.

Dorinţa lui nu a fost deşartă, căcĭ în curênd s'a împlinit.

In 14 a lunei curente, s'a dat o astfel de petrecere la scóla gr. cat. din Ighiŭ, despre care, cu puţină abatere, nu pot sĕ povestesc nicĭ eu alt-ceva, decât bune şi frumóse. In special trebue sĕ dau laudă deosebită învĕţătorului local Ioan *Domşa*, care singur, fără leac de sprijin moral séu material a aranjat întrégă festivitatea.

Corurile conduse de dênsul, piesele predate de micuţii copilaşĭ, tot sub conducerea dênsului, au stors mulţămirea şi îndestulirea tuturor celor presenţĭ.

Atât succesul moral, cât şi cel material a fost preste aşteptare.

Una însĕ trebue sĕ constat! Nu m'am putut convinge despre un interes mai viu faţă de şcóla vrednică şi faţă de băieţii silitorĭ şi iubitorĭ de carte. Şi acésta mi-am format'o din imprejurarea că, sufletul poporenilor din Ighiu, inteligenţa — cu puţină escepţiune — nu au luat parte la mica producţiune.

N'au urmat întru tóte esemplul Şerdenilor, carĭ 47 de inşĭ, bĕtrânĭ, tinerĭ, şcolarĭ, în frunte cu preotul şi docenţii din Şard, s'au presentat la mica producţiune din Ighiu. Fie-le acésta spre laudă, căcĭ au purces întru adevĕr românesce.

In fine mai am încă câte-va vorbe de ḑis, apoi încheiŭ. Nu pot lăsa neamintit şi încă cu laudă, că dómna Aurora Moldovan, vĕduva Dr. Kisbach, şi-a luat ostenéla de a petrecut tótă séra în mijlocul veseliei generale, primind cu ospitalitate gingaşă pe toţĭ cărturarii de faţă.

Un asistent.

ULTIME SCIRI.

Viena, *2* Martie. Adĭ a ţinut şedinţă comisiunea alésă pentru desbaterea proiectului de recruţĭ. Deputatul ceh *Dolezal* a vorbit $1^3/_4$ óre. El singur a ocupat şedinţa întrégă.

Londra, 2 Martie. Lui „Morning-post“ i-se anunţă din *Paardeberg*, că avanposturile englese au dat spre rĕsărit de trupe de ale Burilor. Aceştia erau cam la 7000. „Standard“ şi „Daily News“ confirmă scirea acésta.

Cronje şi soţia sa au sosit Miercurĭ, escortaţĭ de 50 soldaţĭ, în Modder-River.

Bruxella, 2 Martie. Agenţia transvaaliană aştéptă ḑi de ḑi întrarea în Bloemfontein. Generalii burĭ, *De Wet* şi *Delarey*, carĭ ţin ocupat drumul, ce duce le Bloemfontein, au primit ordin sĕ reţină înaintarea lui *Roberts*, până când tóte trupele Burilor se vor fi concentrat în *Wynburg*.

Varşovia, 2 Martie. Cu ocasiunea unei ciocnirĭ între douĕ trenurĭ, întêmplată la o staţiune din apropiere 6 vagóne au fost sfârmate, 25 ómenĭ omoriţĭ şi 32 rănitĭ.

Literatură.

A apărut: ***„Extras din tarifele de postă şi telegraf valabile dela 1 Ianuarie 1900“.*** Fiind tarifele anterióre în multe privinţe esenţial schimbate în urma introducerii valutei de coróne, extrasul acesta e de cel mai mare folos pentru birourĭ şi privaţĭ. Se póte procura dela librăria archidiecesană în Sibiiu, cu preţul de 20 fil.

---

nuescĭ tu femeile astea? Ce ai cu fata? de ce o baţĭ?

— Da tu ce vreai?... Ce ai cu casa mea?

— Ce sĕ vreau?... Ia sĕ-ţĭ arăt!

Se auḑi o pîrîitură strasnică de grad. Sandu sărì drept în faţa lui Vasile; îi puse mâna în piept şi 'l culcă, într'o clipă, la pământ. O ploiă de pumnĭ şi de călcâie căḑură pe cap şi pe spetele lui Vasile.

— Sĕ te înveţĭ sĕ mai baţĭ femeile, ḑicea moş Sandu, tîrêndu-l şi îmbrâncindu-l în poiată.

Vasile nu îndrăsnia nicĭ sĕ mai crâcnéscă; îi era ruşine sĕ strige ajutor la vecinĭ. Căḑù grămadă în fundul poeţii ţinêndu-se cu mânile de cap şi văitându-se înăbuşit.

Sandu întrà în casă, găsì pe soră-sa întinsă pe pat, văitându-se cu mânile la obraz.

— Uite, Sandu-le era sĕ-mĭ scótă ochii!

Mama Zoiţa avea drept, între ochĭ o vînătae şi pe obrajĭ fire de pĕr smulse din cap.

— Las' că l'am învĕţat eu minte Zoiţo! Décă sunteţĭ şi voi próste! De ce nu-i daţĭ în cap cu ceva, când sare la bătae?

— Ei Sandule, da cum sĕ te pui cu el!

— Fata o sĕ stea la mine, Zoiţo, şi las' sĕ vie sĕ-o ia, décă-i dă mâna. Sĕ slugăréscă singur la curte, décă-i place!

Când Sandu eşia, se întêlnì în pórta ogrăḑii cu un argat dela curte. Venia sĕ cheme pe Vasile.

— E acasă Vasile?...

— Dute de veḑĭ şi tu, rĕspunse moş Sandu. I-am dat o răfuială. Că de când s'a băgat la voi la curte, a căpchiet; se îmbată într'una şi-şĭ bate nevasta, pe soră-mea, şi pe biata fată, pe Irina. Vrea s'o bage cu deasila, fată în casă la voi. Da nu merge aşa! Ce? Crede că, décă e vizitiu la curte o sĕ-şĭ facă de cap!

Sandu plecà. Argatul, atras de gemetile lui Vasile, se îndreptâ spre poiată, îl găsì grămadă în fundul poeţii. Vĕḑêndu-l în ce hal era, nu i-a mai spus că-l chiema boerul. Plecà şi spuse lui cuconul Ieni tot ce se întêmplase.

— Da de ce l'a bătut? întreba cuconul Ieni.

— Apoi deh! sciu eu cucóne! Ḑice, că din pricina fetei. Fata s'a plâns lui moşu-sĕu, Sandu, c'o bate pentru-că nu vrea sĕ vie fată în casă la Domnia vóstră.

Fruntea lui coconul Ieni se încreţi. Întrà posomorît în casă, spunênd argatului sĕ îngrijéscă de cai până va venì Vasile. Îi trecù şi lui pofta sĕ mai aducă pe Irina fată în casă la el. Un fior îi trecù prin tot corpul gândindu-se la Sandu şi la Şerban. Îi era frică de ei. Scia bine, că sunt cei mai deşteptĭ şi mai neînduplecaţĭ din sat. Cât ar fi dat el, sĕ se vadă scăpat de ei! A încercat el în tot felul, dér n'a reuşit.

E târḑiu. Ţipeniă de om nu se mai vede nicĭ pe drumul din sat, nicĭ prin curtea boerésca. Tot satul durmia. Nu se mai zăresce lumină decât la feréstra dela iatacul lui coconu Ieni. De când a însĕrat, coconul Ieni se preumblă nervos în iatacul lui cu uşa şi ferestrile zăvorite. Cu tótă lupta lui lăuntrică de a îndepărta gândurile rele, se vede din ce în ce mai tare învăluit, de ele ca într'o mréjă. Tot 'i se părea că lumea din sat năvălesce ameninţătóre spre casa lui. Se uita, din când în când pe furiş la pistólele şi la iataganele din părete. Îi era frică şi de umbra lui, care lua proporţii marĭ şi ameninţătóre pe păreţii odăii. Ce dracu am astă-seră?.... îşĭ ḑicea el. Ce? nu le dă lor mâna sĕ vie ei aşa la mine! Sĕ fi simţit ei óre, că am cerut o nouă mĕsurătóre a imaşului?... Nu cred.... N'aveau cum. S'a isprăvit, îşĭ ḑicea el. Nu-i chip alt-fel.... O sĕ vênd moşia. Décă câştig procesul şi la ultimul termen, o mai măresc cu 30 de fălcĭ. Pun stăpânire şi pe imaş. Leiba, bancherul dela Iaşĭ, îmĭ dă atuncĭ jumĕtate de milion.... Vînḑênd recolta anului acestuia, desfăcêndu mĕ de plugurĭ, de vite şi de tot, în fine, mai fac douĕ sute de mii de lei. Îmĭ ajunge! Îi las dracului pe toţĭ mojicii ăştia de Românĭ şi mĕ duc la patria mea!...

Coconu Ieni se lăsà din ce în ce pradă visurilor. Ah! mĕ duc acolo... la Chefalonia mea.... unde-i marea întinsă şi ceriul albastru!.... O vilă pe malul mărei,... un vaporaş,... relaţii cu lume bună....

Un singur lucru însĕ, îi turbura visurile lui frumóse; tóte rudele lui flămânde, din Grecia, o sĕ năpădéscă pe el. Mai deunăḑĭ, frate-sĕu şi soră-sa îi scrisese, că tot n'au mai putut sĕ-şĭ înjghebe o prăvă-

Avis.

Toţĭ stipendiştii Bisericei Sf. Nicolae din Braşov-Scheiŭ sunt provocaţĭ, ca *cel mai târdiu* până la sfârşitul lui Februarie v. sĕ-şĭ justifice sporul în studii de pe semestrul prim al anului curent şcolar. In casul contrar se espun a li-se sista stipendiul.

Braşov, 18 Febr. v. 1900.

Biroul comitetului.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Braşov, 10 Febr. 1900.

La producţiunea şi petrecerea poporală, ce s'a aranjat de tinerii meseriaşĭ romănĭ din Scheiŭ (Braşov) Duminecă în 6 (18) Febr. 1900 au întrat cu totul 367 coróne, şi 50 banĭ. Spesele au fost 225 coróne 10 banĭ. Venitul curat în sumă de *142 coróne 40 banĭ* s'a destinat în folosul fondului pentru a înfiinţa şi susţiné un cor la biserica Sf. Treimĭ de pe Tocile.

Cu acéstă ocasiune ne ţinem de datorinţă a esprima căldurósele nóstre mulţămirĭ d-lor participanţĭ şi d-lor contribuenţĭ şi în special venim a mulţumi D-lui paroch *V. Sfetea* dela bis. Sf. Treimĭ de pe Tocile, care a stăruit şi cu tótă căldura ne-a ajutorat în ajungerea scopului, asemenea aducem mulţămită d-lui prof. *Dr. Sterie Stinghe* care a avut bunăvoinţa de a ne conduce şi a ne instrua gratuit, tot asemenea şi d-lui prof. *A. Vlaicu* preşedintele soc. „Lumina", precum şi acelor membri ai acestei societăţĭ, carĭ uitând de ostenelele, ce i-au aşteptat, au venit şi ni-au dat sprijinul pentru o bună reuşită. Rugăm tot-odată pe aceştĭ stimaţĭ binevoitorĭ ai noştri, ca şi în viitor sĕ ne sprijinéscă cu aceeaşĭ căldură şi bunăvoinţă.

Lista generoşilor contribuenţĭ este următórea:

Cu posta am primit dela Stim. D-n *G. Pitiş*, profesor în Bucurescĭ, *10 lei.*

Cu lista Nr 1 s'a contribuit dela d-nii: S. Damian 2 cor., D-na Steriu 2 cor., I. C. 2 cor., T. 6 cor., N. N. 2 cor., V. Popescu 2 cor., Dr. Lemenyi 2 cor., D. Platoş 2 cor., N. Şuştai 2 cor., P. Nemeş 2 cor., I. Săbădeanu 2 cor., Mihalovits 2 cor., C. C. 2 cor., I. B. de Lemeny 2 cor., Ch. Kertsch 2 cor., X. J. 2 cor., G. Nica 2 cor., „F. A." 2 cor., N. N. 1. cor. 80 banĭ, L. Adler 1 cor 60 banĭ, N. N. 1 cor., Elise Adorian 1 cor., D. Pop 1 cor., S. T. 1 cor., B. 1 cor, 20 banĭ, N. N. 1 cor., G. B. 80 banĭ, *cu totul 50 cor. 40 banĭ.*

Cu lista Nr. 2, 3, 4 şi 5 s'au contribuit dela D-nii: Ioan Petric 2 cor. Elena A. Popoviciu 4 cor., Jordan I. Muntean 2 cor., George Christof 2 cor., Ioan Duşoiu 2 cor., G. Stinge 2 cor., Andreiu Bidu 2 cor., Iancu Spuderca 2 or., Ioan şi Maria Murăroiu 2 cor., I. D. Lupan 1 cor., 20 banĭ, I. Avrigean 1 cor. 20 banĭ, G. Şerban 1 cor., George Roşca 1 cor.. Marina Câmpian 1 cor., Efros. Rêşnovean 1 cor., G. Zavicĭ 1 cor. Mme Lupu 1 cor. Elena Muntean 1 cor. I. Bădiţoiu 1 cor. D. Marcea jun. 1 cor., Ilisie Rosca 40 banĭ, N. N. 50 banĭ, Maria Loga 40 banĭ, I. şi Maria Bómbĕn 60 banĭ. *Total 32 coróne 30 banĭ.*

Cu lista Nr. 6 s'au contribuit dela d-nii: D. Pop 2 cor., I. Chicomban 2 cor., Paraschiva Deşiu 1 cor., Ioan Bărbier 1 cor., Elena Refta 1 cor., Maria Băncilă 1 cor., N. I. Lupan 1 cor., George Bădiţioiu 1 cor. Ioan Giuvelca 80 banĭ, F. G. Vuşmuc 60 banĭ. George Buştea 60 banĭ, Ecaterina Pitiş 60 banĭ, Paraschiva Vlaicu 40 banĭ, Nic. Purcărea 40 banĭ, G. Sulică 40 banĭ, Vas. Birt 40 banĭ, G. Vlaicu 50 banĭ. I. Sidon 40 banĭ, G. Giuvelcă 40 banĭ, Nic. Sulică 40 banĭ, Radu Spuderca 40 banĭ, G. Vlaicu 30 banĭ, I. Spuderca 20 banĭ, D. Băditoiu 20 banĭ, Th. Bureţia 20 banĭ, Petru Morar 20 banĭ. *Total 17 cor. 40 banĭ.*

Cu lista Nr. 7 şi 8: George Stinghe 1 cor., St. Medianu 1 cor., N. N. 1 cor., Vas. Clipea 1 cor., Rev. Belindescu 1 cor. Leontin Savu 1 cor., Papp I. 1 cor.., Radu Măelat 1 cor., I. Bureţia sen. 80 banĭ, Efrosina Voina 80 banĭ, George Căpăţină 80 banĭ, G. Bogdan 80 banĭ, N. Galu 60 banĭ, Szöts J. 60 banĭ, G. Găitănar 60 banĭ, Nic. Vlăscean 60 banĭ, Elena Mitoc 60 banĭ, Paraschiva Scurtu 60 banĭ, Const. Neguş 40 banĭ, G. Navrea 40 banĭ, I. Iuga 40 banĭ, St. Furnică 40 banĭ, Abri Gy. 40 banĭ, I. Bureţia jun. 40 banĭ, Paraschiva Căpăţină 40 banĭ, I. Căpăţină 40 banĭ, Maria Moroianu 30 banĭ, G. Gârneţ 20 banĭ, G. Iliescu 20 banĭ, T. Bărbier 20 banĭ, Parasch. Luca 20 banĭ, Em. Bobancu jun. 20 banĭ, Paraschiva Căpăţină 20 banĭ, I. Bureţia 20 banĭ, Maria Vili 20 banĭ, G. Şoptea 20 banĭ, I. Măzgărean 20 banĭ, M. Găitănar 20 banĭ. *Total 20 coróne 70 banĭ.*

Cu lista Nr. 9, 10, 11: I. Burduloiu 2 cor., N. N. 2 cor., Dragomir Pulpaş 2 cor., C. Voicu 2 cor., V. Muntean 3 cor., Andreiŭ Pulpaş 2 cor., Eugen Precup 1 cor. 30 banĭ, Nic. Pestrea 1 cor., Paraschiva Bléngă 80 banĭ, I. Vlaicu 60 banĭ, Ioan Manu 60 banĭ, N. M. 80 banĭ, Dr. Meţianu 80 banĭ. St. Stinghe 80 banĭ, N. Stinghe 40 banĭ, D. Brânză 40 banĭ, D. Bărbier 40 banĭ, D. Lupan 40 banĭ, Christea Tabĕră 60 banĭ, G. 40 banĭ, G. Merchişan cantor 60 banĭ, Ioan Suciu 60 banĭ. *Total 33 coróne 50 banĭ*

Comitetul.

Pentru economĭ.

Sibiiu, Febr. 1900.

Avis. Ne luăm voiă a vesti pe membri Reuniunei nóstre agricole, că am prelungit terminul de 10 Martie *până la 20 Martie* n. c., termin până la care sunt a se înainta aicĭ cererile pentru împărţirea în mod gratuit a seminţelor de tot soiul.

Din acest prilej aducem la cunoscinţa economilor noştri, că subscrisul comitet gata este a mijloci *pentru orĭ-şi cine* i-se va adresa procurarea articlilor economicĭ amintiţĭ mai jos, lângă carĭ însemnăm şi preţurile:

1) Sĕmênţă de lucernă francesă, prima calitate: un klg. 85 banĭ.

2) Sémênţă de trifoiu roşu, de tot fină un klg. 95 banĭ.

3) Sĕmênţă de iarbă englesă: un kig. 35 banĭ.

4) Sĕmênţă de iarbă francesă: o jum. klg. 60 banĭ.

5) Sĕmânţă de iarbă italiană: un klg. 40 banĭ.

6) Sĕmênţă de napĭ de nutreţ, Mammuth, roşu, uriaş: un klg. 65 banĭ.

7) Sĕmênţă de napĭ de nutreţ, Oberndorf, galbenĭ: un klg. 68 banĭ.

8) De aceeaşĭ, roşii rotundĭ: un kig. 68 banĭ.

9) Sĕmênţă de bostanĭ (dovlecĭ), de aprópe 10 klg. greutate, mai timpuriiu ca napii: o jum. klg. 1 coróná 60 banĭ.

10) Sĕmênţă de varză de Strassburg, uriaşă: 20 grame 26 banĭ.

11) Sĕmênţă de varză (curechiu) de Braunschweig, uriaşă de iarnă: 20 grame 20 banĭ.

12) Sĕmênţă de cépă uriaşă Rocca: 20 grame 28 banĭ.

13) Sĕmênţă de cépă uriaşă rotundă Madeira: 20 grame 28 banĭ.

14) Sĕmênţă de cépă rotundă galbină de Zittau, fórte trainică: 20 grame 30 banĭ.

15) Sĕmênţă de arpagic: o jum. klg. 50 banĭ.

16) Sĕmênţă de orz de Hanna se vinde în cătăţimĭ de cel mult 20 litre à 20 banĭ.

17) Legăturĭ de snopĭ fórte practice şi trainice, 1000 bucăţĭ $4^1/_2$ milimetri gróse, 150 cm. lungĭ şi cam 23 klg. grele cu 15 cor. 60 banĭ.

18) Legăturĭ de snopĭ, fórte practice, 1000 bucăţĭ de aceeaşĭ grosime însĕ numai 130 cm. lungĭ şi cam 20 klg. grele cu 14 cor. 50 banĭ. In pachete se vênd 20 bucăţĭ 150 cm. lungĭ cu 4 cor. 20 banĭ şi 200 bucăţĭ 130 cm. lungĭ cu 3 cor. 80 banĭ, libere de porto.

19) Legăturĭ de altoit Raffia, fórte practice, un klg. 1 cor. 50 banĭ.

20) Funii de Cocos (de legat altoii), fórte trainice, un klg. 45 banĭ, 5 klg. 2 coróne.

21) Rĕşină de altoit, fluidă, o cutie à 125 grame: 50 banĭ; à 250 grame: 1 cor.; à 30 grame: 20 banĭ.

22) Etiquette de tinichea albă pentru scrierea numerilor: 100 bucăţĭ: 1 cor. 20 banĭ.

23) Cucuruz „Regele preriilor", soiu nou, care isbutesce de minune la noi şi se cóce deodată cu soiul îndatinat (indigen). Din un hectolitru=100 litre tulei resultă aprópe séu şi în tocmai 3 ferdele=60 litre grăunţe, aşadér îndoit mai mult ca de obicei; un hectolitru grăunţe trage 73–78 klg. Acest fel de cucuruz, atât de spornic şi bun în tótă privinţa, merită cea mai căldurósă recomandare şi ar trebui rĕspândit la noi pretutindenea.

Se vinde în cătăţimĭ de câte 1, 2, 3, etc. ferdele à 20 litre (nu şi mai puţin). Preţul 2 cor. 50 banĭ de o ferdelă grăunţe alese, prăsite în hotarul Sibiiului.

Doritorii, carĭ vor trimite la adresa *„Comitetului Reuniunei române agricole din Comitatul Sibiiului* preţul, cum şi 12 b. pentru biletinul de espediţiă, 2 banĭ de kilogram pentru pachetare şi 4 banĭ taxa de îmanuare postală, vor primi articlii comandaţĭ cu posibilă grăbire.

Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului".

Demetriu Comşa, preşedinte. *Victor Tordăşianu*, secretar.

Convocare.

Despărţĕmêntul protopopesc *Radna* al Reuniunei învĕţătorilor românĭ ort. or. din protopopiatele aradane I—VII îşĭ va ţiné adunarea de primăvară în comuna *Şoimoş* la 9 (22) Martie a. c. pe lângă următórea

Programă: 1) Diminéţa la 10 óre asistarea în corpore la chiămarea Duhului sânt. 2) Tractarea unei bucăţĭ de cetire cu elevii clasei a II-a, de învĕţătorul Simeon Bîrlea din Şoimoş. 3) După dimiterea elevilor, deschiderea adunării prin preşedinte. 4) Constatarea membrilor presenţĭ. 5) Observarĭ şi apreciărĭ asupra prelegerei ţinute. 6) Cetirea ofertelor. 7) Cetirea rapóitelor. 8) Incassarea taxelor de membrii. 9) Discusiunĭ privitóre la viaţa şcólei şi învĕţătorului român. 10) Propunerĭ şi interpelărĭ. 11) Pertractarea rescriptului comitetului central de sub Nr. 84/1900. 12) Restaurarea biroului şi a comisiunei censuratóre pe noul period de trei anĭ: 1900, 1901 şi 1902. 13) Designarea locului şi a timpului pentru adunarea proximă. 14) Alegerea unei comisiunĭ pentru verificarea protocolului.

La adunarea acésta învităm cu onóre pe toţĭ membrii despărţămêntului, precum şi pe toţĭ binevoitorii şcólei române.

Radna, 3 (15) Februarie 1900.

Demetriu Roman m. p. preşedinte. **Damasc. Medrea** m. p. notar.

MULTE ŞI DE TÓTE.

Morméntul sfânt din Ierusalim.

Morméntul sfânt se aflá în biserica cu acelaşĭ nume din Ierusalim. Numai decât la întrarea în biserică privirea omului este atrasă asupra unei petri marĭ, late, încungiurate de un grilaj de fier şi iluminată de lampióne. Peregrinii se apropie de acea pétră îngenunchiând, o ating şi o sărută, se proştern înaintea petrei şi se rógă. Se dice, că pe acéstă pétră a fost corpul Mântuitorului nostru spălat şi imbalsamat, pentru a fi pus în mormênt.

Dela uşă cevaşĭ mai departe în biserică se află un loc gol rotund, încunjurat de 16 columne marĭ. In mijlocul acestui loc se află morméntul sfânt. Morméntul are forma unui cosciug, ai cărui păreţĭ sunt de marmoră în colóre azuriă. Are lungime de 1 metru 93 cm., lăţimea 0 97 m., adêncimea de 0.67 m. De-asupra morméntului ard şépte candele, carĭ sunt darurĭ dela diferiţĭ principĭ.

Dela mormênt peregrinul este condus în capela grecéscă, în mijlocul căreia se

---

lie. Îs tot în piaţă, vîndênd pesce şi lămâi.... Dór îi scapă el de nevoi....

Tot visând aşa, îl fură somnul; dormi până târdiu cu lampa aprinsă.

Peste tótă valea satului se întinde o linişte ca de mórte. Trupurile ostenite a sute de ţĕranĭ odihnesc în căsuţele şi bordeile lor triste. În taina somnului se încheagă puterĭ nouă de muncă, ce vor hrăni alte visurĭ frumóse ale lui coconu Ieni.

(Va urma).

Burii în Africa de méḑă-ḑi.

— Fine. —

În Aprilie 1889 Cecil *Rhodes* a fundat *„Societatea priviligiată britanică din Africa de Sud"* (Chartered Company, dela charter a privilegia), căreia Regina i-a dat dreptul de a face comerciu în ţéra Maşona, cedată de regele Matabelelor Lobengula pentru 35000 de francĭ banĭ gata, 10,000 de puscĭ şi un vaporaş, de a construi mine, parte căi ferate şi telegrafe, în genere de a-o colonisa după plac, de a lua dărĭ şi a judeca. Cu-o admirabilă energiă Rhodes a provĕḑut acésta ţéră estinsă cu de tóte.

Mai târḑiu, la 1893 'i s'au răpit regelui Lobengula şi cealaltă parte a imperiului sĕu. Tóte aceste ţĕrĭ însĕ n'aduceau folosul sunător aşteptat. De aceea *Rhodes şi-a aruncat privirea poftitóre asupra republicei independente sud-africane.* Se gândia la subjugarea ei, ca sĕ pótă stăpâni minele de aur dela Witwaters tot aşa, ca straturile de diamant dela Kimberley. Planului lui Rhodes, a omului stăpânit de lăcomiă şi poftă de domnire, îi venia óre cum în favor raporturile schimbate ale poporaţiunei republicei.

Pe lângă poporaţiunea băştinaşe a Burilor, care se ţinea de economia de vite şi de agricultură se ridică o a doua pătură de poporaţiune albă, care făcea industriă şi comerciu, fiind mai mult de origine englesă; dér erau representaţĭ în sînul ei şi Germanĭ, Francesĭ, Scandinavĭ, Italienĭ, Ruşĭ şi Americanĭ. Aceştia toţĭ făceau pe la 1890 deja aprópe jumĕtate din poporaţiunea albă de 120,000 suflete a Republicei şi se numiau *Uitlanderĭ* séu *strĕinĭ.* Ei locuiau cu deosebire în ţinuturile de aur în jur de Barberton şi Johannesburg, unde se produc nóuĕ din ḑece părţĭ a întregului aur din Transvaal. Acestor strĕinĭ le era permis, décă plăteau dare, sĕ facă comerciu după plac, dér nu se bucurau de drepturĭ politice. Până la 1893 le era posibil sĕ-'şĭ câştige deplina cetăţeniă locuind în ţéră 14 anĭ. La 1893 însĕ Burii, îngrijaţĭ ca nu cumva Uitlanderii sĕ-i copleşéscă încetul cu încetul s'a stabilit prin lege, că în genere sĕ nu se mai pótă da deplina cetăţeniă nicĭ unui strĕin.

Uitlanderii aveau simţul, că îmbogăţeau republica prin munca şi contribuţiile lor; credeau decĭ a fi echitabil sĕ ia şi ei parte la cârmuirea ţĕrii. Póte că în cele din urmă lucrul ar fi ajuns aicĭ. Bĕtrânul şi înţeleptul president Krüger începù sĕ cunóscă tot mai mult, că Transvaalul nu mai póte sta în starea sa isolată ca o ţéră de agricultorĭ ţĕranĭ; de aceea a stăruit mult ca sĕ facă legăturile de drum de fer ale Transvaalului, cu statul Oranje şi cu ţéra Cap. Krüger era prevenitor pe cât numai se putea şi faţă cu noua pătură comercială şi industrială a Burilor. Dér prevenirea lui era mult îngreuiată prin *purtarea elementului engles de printre străinĭ.* Acéstă purtare a adus cu sine şi legea dela 1893. Englesii n'aveau nicĭ un simţ pentru rolul civilisător al Burilor în Africa, şi că numai acestora este a se mulţumi, décă aḑĭ esistă un continent civilisat sudafrican. Indigenii numiţĭ Barotsi o înţeleg mai bine, căcĭ ei limba olandeză o numesc „limba ceamare" a albilor; séu Malagii dela oraşul Cap (Capetown), carĭ, simţind superiotatea olandesă, vorbesc între sine dialectul bur „africans".

Uitlanderii englesĭ n'aveau dér nicĭ o pricepere pentru munca culturală pe base ţĕrănescĭ a Burilor, pentru ei cultura era una cu *cultura industrială.* Transvaalul nicĭ nu le era o patriă, ci numai o ţéră, cu a cărei comorĭ abia descoperite voiau sĕ-şĭ umple buzunarele, peste care voiau prin urmare sĕ dispunăne condiţionat; voiau sĕ pună piciorul pe grumazul Burilor şi sĕ aibă aurul ţĕrii fără scăḑĕmênt de dare.

Pentru acésta însĕ era de lipsă isbucnirea unei *revoluţiunĭ.* Numai prin revoluţiune puteau s'ajungă acolo, ca strĕinilor sĕ li-se dea imediat dreptul de vot şi sĕ se compună un guvern format din mijlocul lor.

Rĕscóla lui Jameson.

În 1895 s'a format în Johannesburg o reuniune revoluţionară *„Uniunea naţională"*, care urzi o adevĕrată conjuraţiă în contra guvernului bur. In fruntea ei s'aflau amicii de afacerĭ ai lui Rhodes. Printre maşinele şi uneltele de mine s'aduseră 40,000

BCU Cluj / Central University Library Cluj

află un glob; se dice, că acest glob arată, că acolo este mijlocul pământului.

*

Cine a inventat cura de apă?

Primul, care a ajuns la convingerea, că și numai cu apă rece se póte vindeca, a fost un Engles, cu numele Wright, care a trăit în vécul trecut. Wright, aflându-se pe bordul unei corăbii, a căpătat tifus (lingóre) și la îndemnul său a fost udat cu apă rece, ceea-ce îi făcù bine și astfel metoda acésta a fost folosită și de medicĭ.

Tot astfel, din întâmplare, putem dice, că unui fiiu de țăran din Silesia austriacă, cu numele Vincențiu Priessnitz, născut la 5 Oct. 1799, i-a succes a inventa o cură cu apă rece. El era fiiul unui țăran cu stare, însă n'a voit să învețe la școlă, nicĭ măcar a scrie și ceti, dér în ce privia economia, el totuși era un om fórte deștept și practic. Vădând de multe-orĭ, încă ca copil, că țăranii adese-orĭ légă rănile dela ómenĭ și dela animale cu cârpe cu apă rece, aplica și el acest mod de cură la servitorĭ, când aceștia sufereau de ceva, și adese-orĭ avea ocasiune a-se bucura, vădând, că i-a putut vindeca cu apă.

In etate de 17 anĭ lui Priessnitz 'i s'a întâmplat o nenorocire. L'a trântit un cal și și-a rupt două cóste. S'au chemat medicĭ, dér acești în urma urmelor au declarat, că pacientul nu póte fi vindecat. Vădând acésta, Priessnitz se decise a se vindeca însu-și. El se răzimà de un scaun și prin o respirație adâncă îi succese a aduce la loc cóstele rupte și se silì a-le ține astfel. După acésta și-a legat pieptul c'o cârpă curată, umedă și lată, ér peste ea o altă cârpă uscată. Acest soiŭ de bandaj pórtă numele lui Priessnitz și se folosesce și adĭ de medicĭ.

In fine lui Priessnitz prin acéstă cură îi succese nu numai a-se vindeca, ci devenì și renumit și și bogat, deórece renumele acestei cure miraculóse se lăți ca fulgerul în întreg ținutul. Numărośi suferindĭ veniau din depărtărĭ la Priessnitz, ca să-i vindece. La an. 1826 Priessnitz înființà primul institut de cură cu apă în Gräfenberg. La început Priessnitz însuși era și servitor și curant.

Se 'nțelege, acest lucru n'a fost vădut cu ochĭ bunĭ de medicĭ, ba la 1829 a fost acusat, că ar umbla cu lucrurĭ neiertate, ceea-ce îl făcù să emigreze în Silesia prusească, unde stétù până la 1830, când guvernul austriac îi permise să cureze bolnavĭ și mai departe după metoda sa, de órece s'a constatat, că nu folosesce nimic mai bine, decât apa.

După acésta numărul pacienților la Gräfenberg crescea tot mai mult. In 1840 erau aprópe 2000 de bolnavĭ. Intre cei vindecațĭ de Priessnitz, carĭ mai ales l'au făcut renumit, este un oficer din Berlin, care a mers răzimat pe bețe la el, și despre care diceau medicii, că n'au ce-i face, numai să-i taie (amputeze) piciorul. Priessnitz însă în 18 lunĭ l'a vindecat pe deplin. Astfel de casurĭ norocóse au adus cu sine, că instalațiunea curei de apă din Gräfenberg, deși fórte primitivă, a fost cercetată și de persóne din societatea înaltă și nu numai din Europa, ci și din Asia și America. Invențiunea lui Priessnitz a fost cercetată anume de medicĭ învățațĭ, pentru a face acolo studii, ca să instaleze și în alte locurĭ asemenea ei. Numărul celor pe carĭ Priessnitz i-a vindecat în viața sa este de 36000. In an. 1848 Priessnitz a fost atacat de apoplexiă și la 26 Noemvre 1851 a murit de hidropică (bólă de apă). El lăsà o avere de aprópe de 10 milióne fl., care a câștigat'o numai din cura de apă. Priessnitz a fost decorat de domnitorul cu medalia de aur pentru merite.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anul visect 1900.

se află de vândare la

Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul fórte bine reușit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sărbătorile și alte dile schimbătóre, calculul sărbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competințele de timbre, măsurile metrice, târgurile corectate din Transilvania, Bănat, Téra ungurească și Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea résboiului pentru neatârnare de G. Coșbuc; apoi „Popa Stoica", poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In șanțurĭ (poesii) de G. Coșbuc etc. In partea higienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce să facă părinții, ca să-și feréscă copiiĭ de orbiă; Cum să tracteze părinții pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roșii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunțele, sfeclele și apa de beut). La urmă mai multe poveațe prețióse și glume apoi anunțurĭ. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vândătorii primesc rabatul cuvenit.*

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui Iuliu Pop, Lugerdin: Asemenea scrierĭ cad în partea taxabilă. Publicarea ei costă 1 fl.

605.970 coróne a solvit *Assicurazioni-Generali* pentru aranjamentul și mobiliarul castelului din Șopron-Ivan, ars în una din lunile trecute. O sumă atât de colosală pentru daune de mobiliar nu s'a mai plătit nicĭ-odată până acum. Imprejurarea, că fù posibil un asemenea teribil incendiu chiar și într'un castel clădit ca o fortăréță, e cea mai bună dovadă cât de necesar e ca fie-care să-și asigure aranjamentul locuințelor contra daunelor provenind din incendii. Spre acest scop cele mai ieftine premii de asigurare sunt la Assicurazioni-Generali. Orĭ-ce informațiunĭ mai amănunțite dă bucuros agentura principală de aicĭ prin representantul ei: *Friedrich Czell & Sohn.*

Călendarul săptămânei.

FEBRUARIE. are 29 dile. FAUR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	20 S. p. Leon E. Cat.	4 Qua. Adrian
Lunĭ	21 C. Păr. Timoteiŭ	5 Eusebius
Marți	22 Aflar. rel. Eugeni	6 Frideric
Merc.	23 S. p. Ier. Rolicarp	7 S. Toma Acui.
Joi.	24 † Afl. c. Sf. Ioan	8 Ioan, Filim
Viner	25 S. Tarasie Teodor	9 Francisca
Sâm.	26 Sf. p. Porfir. Ep.	10 S. 40 martir.

Cursul Ieșerilor private

din 1 Martie 1900

	comp.	vând.
Basilica	13 40	14 40
Credit	395.—	397.
Clary 40 fl. m. c.	131.—	132.50
Mavig. pe Dunăre	—.—	—.—
Insbruck	65.—	67.—
Krakau	59.—	60.—
Laibach	50.—	51 —
Buda	1[illegible]3 —	334
Palffy	132 —	133.—
Crucea roșie austr.	42 50	43.50
dto ung.	22 30	23 30
dto ital.	—	—.—
Rudolf	61 —	63.
Salm	172.50	174 50
Salzburg	58.—	60.—
St. Genois	180 —	184 —
Stanislau	—.—	—.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	178.—	184.
dto 4% 10	80 —	—.—
Waldstein	180.—	182.—
dto de 15 franci	12 7	13 75
Banca h. ung. 4%	123.—	123.85

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.30
Renta de coróne ung. 4%	99.30
Împr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.20
Renta de hârtie austr.	99.20
Renta de aur austr.	98.70
Losurĭ din 1860	137.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	126.60
Acții de-ale Băncei ung. de credit	186.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	235.35
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale germane	118.40
London vista	242.50
Paris vista	96.30
Rente de coróne austr. 4%	99.20
Note italiene	89.95

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.90	Vând.	18.96
Argint român.	Cump.	18.70	Vând.	18.75
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.08	Vând.	19.14
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vând.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.54	Vând.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	118.—	Vând.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vând.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vând.	101.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta

din 1 Martie n. 1900.

Semințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.85	8.10
Grâu dela Tisa	80	7.90	8.—
Grâu de Pesta	80	7.85	8.—
Grâu de Alba-regala	80	7.80	7.95
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nord	80	—.—	—.—
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Semințe vechi ori nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Săcară		70—72	6 25	6.35
Orz	nutreț	60—62	6.10	6.20
Orz	de vinare	62.64	5 65	5.70
Orz	de bere	64.66	5.65	5 70
Ovés		39.41	5.45	5.55
Cucurus	bănățean	75	—.—	—.—
Cucurus	altă soiu	73	—.—	—.—
Cucurus			—.—	—.—
Hirișcă			5 30	5.80

Producte din	Soiul		Cursul dela	până
Cereale de trif.	Luțernă ungur.		36.—	45.—
	transilvană		—.—	—.—
	bănățană		—.—	—.—
	roșie		58 —	64 —
Oleu de rap.	rafinat duplu		—.—	—.—
Oleu de in			—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta		50 50	51.—
	dela țără		—.—	—.—
Slănină	avântată		43 —	44.—
	afumată		44 —	45 —
Seu			—.—	—.—
Prune	din Bosnia în bute		15 50	16.
	din Serbia în saci		13.75	14.—
Lictar	slavon nou		18 —	18 50
	bănățenesc		16.—	16.50
Nuci	din Ungaria			
Gogoși	ungurescĭ			
	sârbescĭ			
Miere	brută			
	galbină strecurată		—.—	—.—
Ceară	de Rosenau		—.—	—.—
Spirt	brut		—.—	—.—
	Drojdiuțe de spirt		—.—	—.—

Preț pe 100 chilograme.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

---

de puscĭ în oraș și Rhodes dădù în secret ordinul (se crede firm, că în înțelegere cu ministrul coloniilor Chamberlain) ca 800 de soldațĭ ai „Societății privilegiate" cu 12 tunurĭ sub conducerea unui anumit *Dr. Jameson* să năvălească în Transvaal și să se unéscă cu conjurații din Johannesburg.

Călătorul engles Selous dice: „Este o trăsătură de caracter a Englesilor de a lua în posesiune fie-care țéră, ce ni-se pare vrednică de stăpânit și acest instinct de pirat este o virtute moștenită dela strămoșii noștri nordicĭ." De astă-dată însă pirații modernĭ și-au dat de ómenĭ.

„Cum călăresce un Bur din Transvaal, când patria sa este în pericol", dise atuncĭ locotenentul Eloff, un nepot al lui Krüger, „nu călăresce nicĭ un soldat pe lume". In două dile presidentul Krüger a adunat 3000 de călărețĭ burĭ, i-a adunat cu ajutorul modului de mobilisare simplu și practic al Republicei, ai căreia „corneți" (căpitanĭ) la poruncă mobilisézà îndată pe ómenii lor, carĭ își iau provisiunĭ pe dece dile. La ordinul comandantului general Joubert, comandantul *Cronje* a alergat cu cei 3000 Burĭ călărĭ înaintea résculaților conduși de Dr. Jameson, carĭ la 29 Decemvre trecuseră granița la Mafeking. ér în 1 Ianuarie 1896 i-au oprit în cale tocmai încă la timp la *Krügersdorp*, o jumătate di depărtare de Iohanesburg. Jameson fù bătut de *Cronje* și gonit spre sud, având marĭ perderĭ, ér la 2 Ianuarie la *Doornkop* fù silit a capitula cu 650 ómenĭ câțĭ i-au mai rămas. Krüger a dovedit mare moderațiune prin aceea, că n'a dat ordin ca Jameson cu ai săi să fiă împușcațĭ ca nisce tâlharĭ. Și rebelii din Iohannesburg au fost ce-i drept condamnațĭ la mórte, dér grațiațĭ de Krüger. Acest desastru aduse cu sine în colonia Cap retragerea dela guvern a lui Rhodes; liga Africandrilor o rupse cu acesta, învinse la alegerile din 1898 și delăturând uneltele lui Rhodes, aduse la cârmă ministeriul Schreiner

In Anglia însă majoritatea poporațiunei luà partea năvălitorilor și résculaților, lăudând planurile lui Rhodes și Jameson; Chamberlain și guvernatorul dela Cap, Br. Robinson, se lăpădau de cei doi, dér cât pentru Chamberlain nimenĭ nu mai credea, că n'a fost amestecat în afacere. Jameson și soțĭ fură judecațĭ de tribunalele englese, dér numai la câte 15 lunĭ închisóre.

Câți-va anĭ trecură de aicĭ încolo în liniște. Krüger făcea tot posibilul pe cale economică pentru Uitlanderĭ. Dér înzadar, Anglia — contând cum se vede la neutralitatea Germaniei în urma tratatului secret, ce l'a încheiat cu ea privitor la afacerile africane și despre partea Franciei fiind sigură dela Fașoda încóce și din causa esposiției din anul acesta, că nu-i va face greutățĭ — pregătì Transvaalului o nouă lovitură.

Intr'o convorbire cu Krüger în Bloemfontein, în Iunie 1899, guvernorul dela Cap, Milner, cerù la ordinul ministrului coloniilor Chamberlain, ca Transvaalul să dea dreptul de vot tuturor străinilor după 5 anĭ de stagiu (adecă de locuire în țéră.) Când acésta afacere părea că este resolvată, prin cedarea lui Krüger, după voia Angliei, — deși Burii printr'asta erau în pericol de a fi cu timpul majorisațĭ de numărośii străinĭ — Chamberlain, care ținea să provóce conflictul, puse din nou întrebarea suzeranității Angliei asupra Republicei; el susținù, că convențiunea dela 1884 nu desființéză pe cea dela 1881, că prin urmare suzeranitatea esistă și mai departe. *In punctul acesta însă Burii nu voiau se scie de nicĭ o cedare* și vădând ei din înarmările grabnice ale Angliei, că are intențiunea de a resolva cestiunea cu forța și de a supune Transvaalul sceptrului său, nu mai așteptară până ce dușmanul va fi gata și le va pune ghiltul în gât, ci vitejii bărbațĭ pretinseră la 9 Octomvre 1899, ca Anglia să le asigure retragerea trupelor sale, ce le-a adus ca întărire în Africa, în timp de 48 de óre, deórece la din contră presența lor o vor privì cu o amenințare de résboiŭ. După ce în Londra s'a declarat, că acolo nicĭ nu pot sta de vorbă asupra cererii lor, Burii în séra de 11 Octomvre 1899 au trecut peste granița dela Natal cu trupele lor armate, cu încredere în Dumnedeu și în causa lor dréptă.

Transvaalul se alià cu republica Oranje și deschise résboiul. Că Burii, ca cei mai slabĭ, au deschis lupta după ce s'au convins că este neîncungiurabilă, le servesce numai spre onóre, ér brutala fălire a Angliei cu puterea ei mare, s'a schimbat curând într'o grea îngrijire, că acest résboiŭ îi va crea marĭ năcasurĭ și greutățĭ. Și așa a și fost*)

---

*) După un tractat de G. *Egelhouf* din „Illus. Cbronik der Zeit".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bursa de Bucurescĭ.

din 1 Martie n. 1900.

Valorĭ.	Dobêndă.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă . .	5%	Apr.-Oct.	95.¾
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	96.—
„ „ din 1893	5%	„ „	96.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—.—
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	83 —
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	84 —
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	85 —
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	85.—
„ „ (Im. de 120 iul. 1891	4%	„ „	85.—
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	86.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai- Nov.	86.
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 30	10	„ „	99.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai- Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Ian.- Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai- Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	93.¾
„ „ „ „	4%	„ „	80.—
„ „ urbane Bucurescĭ	5%	„ „	87 —
„ „ „ Iaşĭ . .	5%	„ „	83.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	v. N		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	2530
Banca agricolă	500	150 v	300.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	280.—
Nationala de asig. ult. div. 48 lei	200	„ „	453.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	—.
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30	[illegible]	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	[illegible]	„ „	—.—
20 francĭ aur			— —

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom	9%	Paris	3½
Avansurĭ pe efecte	10%	Petersburg . .	5½
Casa de Depunerĭ	12%	Berlin	5½
Londra . . .	3%	Belgia	4%
Viena	4½	Elveţia	5%

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 2 Martie 1900.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	80
„	Grâu mijlociu . .	11	40
„	Grâu mai slab . .	11	—
„	Grâu mestecat . .	9	40
„	Sĕcară frumósă . .	7	40
„	Sĕcară mijlociă . .	7	—
„	Orz frumos . . .	6	80
„	Orz mijlociu . . .	6	40
„	Ovĕs frumos . . .	4	60
„	Ovĕs mijlociu . .	4	20
„	Cucuruz	7	60
„	Mălain	8	—
„	Mazăre	13	40
„	Linte	18	—
„	Fasole	9	40
„	Sĕmênţă de in . .	22	—
„	Sĕmênţă de cânepă	8	40
„	Cartofĭ	1	90
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	88
„	Carne de berbece . .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt	50	—
„	Sĕu de vită topit .	72	—

Nicu A. Popovicĭ

Doctor în drept,

avocat.

Bucurescĭ, Strada Dionisie 58.

(21—30,818).

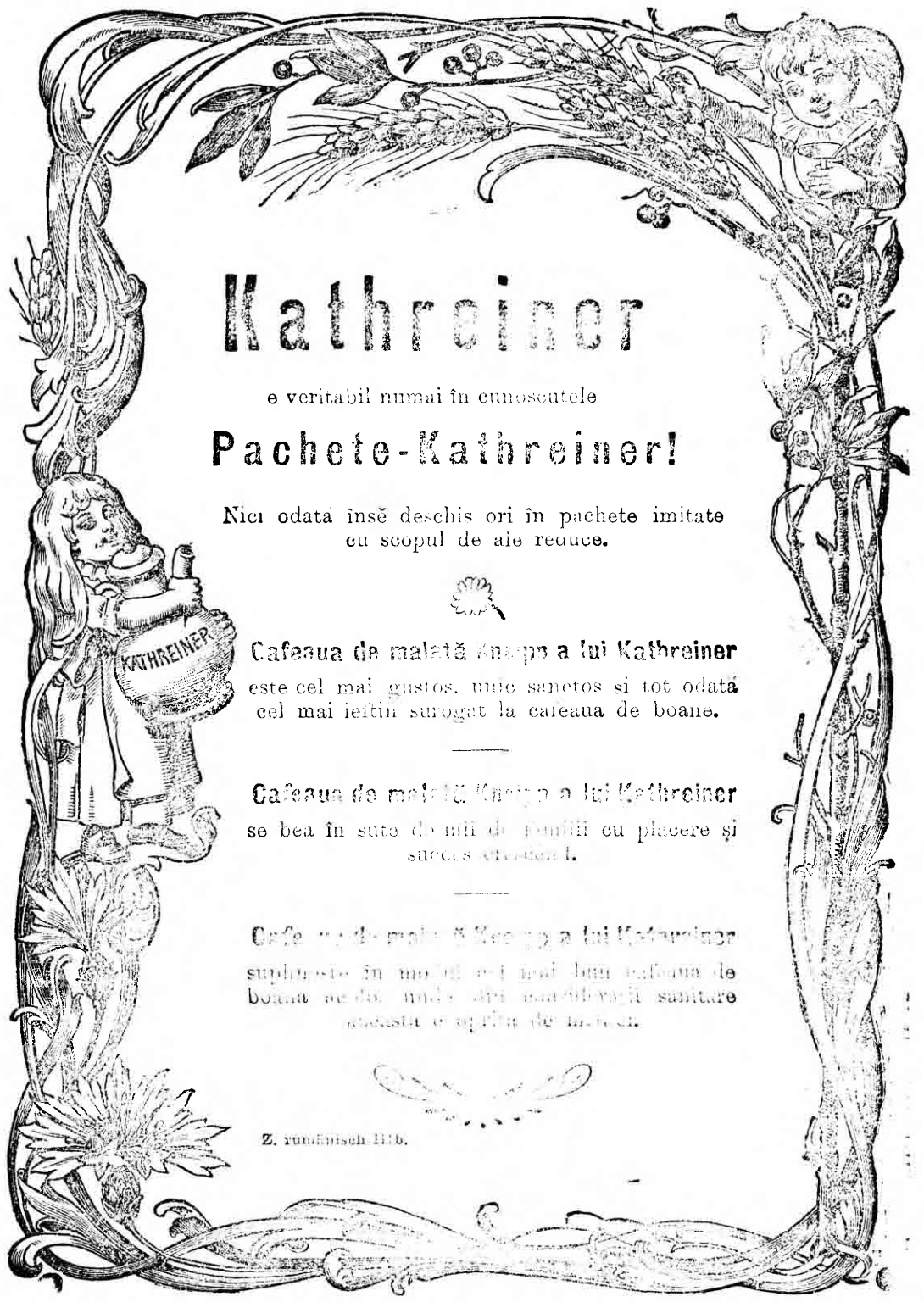

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, décă fiĕcare cutiă este provĕdută cu marca de apĕrare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăţilor celor mai cerbicóse la **stomach şi pântece**, în contra cârceilor şi acrelei la stomach, **constipaţiunei cronice**, suferinţei de ficat, **congestiunei de sânge**, haemorhoidelor şi a celor mai diferite **bóle femeescĭ** a luat acest medicament de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Preţul unei cutii originale sigilate** Coróne **2.**—

Falsificaţiile se vor urmări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilŭ numai, décă fiecare sticlă este provĕdută cu marca de scutire şi cu plumbul lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ul şi sarea este fórte bine cunoscută ca un **remediu poporal** cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de **şoldină şi reumatism** şi a altor urmări de rĕcĕlă. **Preţul unei sticle originale plumbate,** Coróne **1.80.**

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii şi dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii şi adulţĭ. **Preţul unei bucăţĭ** Cor. —.**40** **Cincĭ bucăţĭ** Coróne **1.80.** Fie-care bucată de săpun, pentru copii este **provĕdută cu marca de apĕrare A. Moll.**

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. şi r. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuĕză ţiinic prin rambursă postală.

La deposite sĕ se cĕră **anumit** *preparatele provĕdute cu iscălitura şi marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Braşov: la d-nii farmaciştĭ **Ferd. Jekelius, Franz Kellemen** şi engros la **D. Eremia Nepoţii, Teutsch & Tartler.** —*

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, aşeḑămêntul sĕu de înmormêntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât şi cele mai fine, se pot căpăta **cu preţurĭ ieftine.**

Comisiune şi **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** şi **imitaţiunĭ** de **metal** şi de **lemn** de **ştejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente şi **plantică** cu preţurile cele mai moderate.

Representanţă de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 şi cu 4 cai,** precum şi un **car funebru** vênĕt, pentru **copii,** precum şi cioclii.

Comande întregĭ se esecută **prompt şi ieftin,** iau asupră-mĭ şi **transporturĭ de morţĭ în strĕinătate.**

La casurĭ de mórte a se adresa la

1—* **E. Tutsek.**

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ŞI COLORĬ.

CĂRŢĬ DE SCIINŢĂ,
LITERATURĂ ŞI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORĬ.

ANUNŢURĬ.

REGISTRE şi IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.

BILANŢURĬ.

Comptur̆i, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în tótă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.

PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiul I,** cătră stradă. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciureu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.